

Ярослав Гебуза
Посібник

Історія України

Хронологія подій 2014-2024 рр.

Львів - 2024

Ліцей імені Героїв Крут

ПОСІБНИК

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

ХРОНОЛОГІЯ ПОДІЙ 2014-2024 рр.

Ліцей імені Героїв Крут

Львів – 2024

УДК 94(075)

Г27

**ІСТОРІЯ УКРАЇНИ. ХРОНОЛОГІЯ ПОДІЙ 2014-2024 рр.: Посібник
/ Я. Гебуза. – Львів, 2024. - 60 с.**

Пропонований посібник висвітлює у хронологічному порядку знакові воєнні та політичні аспекти історії України 2014-2024 років. Це не просте завдання, оскільки писати доводиться про події, свідками яких ми були, а їхні причини та наслідки нам остаточно ще невідомі. Разом з цим, треба допомагати нашим учням знати не тільки віддалену історію, а й розуміти епохальні зміни, яких вони застали ще недавно. Також у більшості наших громадян близькі та дальші родичі були учасниками подій Революції Гідності, боїв проти російського агресора. Посібник допоможе зрозуміти важливість епохи, яку ми сьогодні творимо.

Особливе місце в посібнику займає опис подвигів випускників ліцею імені Героїв Крут, які стали на захист України проти російської агресії з 2014 року. Ми, вчителі ліцею, пам'ятаємо цих юнаків у військових одностроях на своїх уроках. На жаль, не всі з них завітають до своєї alma mater... Але їхній героїзм не буде забутий!

Посібник укладений відповідно до чинної програми МОН України з історії для середніх загальноосвітніх навчальних закладів.

*При написанні та укладанні посібника були використані матеріали інтернет-ресурсів:
онлайн-медіа Міністерства оборони України АрміяINFORM;
Українське національне інформаційне агентство «Укрінформ»;
український аналітичний портал «Слово і Діло»;
програма «Телевізійна служба новин» каналу «1+1» виробництва «1+1 Media»;
BBC News Україна.*

УДК 94(075)

© Я. Гебуза, 2024

ЗМІСТ

2014 рік	6
2015 рік	20
2016 рік	25
2017 рік	29
2018 рік	30
2019 рік	33
2020 рік	37
2021 рік	40
2022 рік	42
2023 рік	52
2024 рік	59

2014

ДЛЯ УКРАЇНИ 2014 РІК БУВ БАГАТИЙ НА ІСТОРИЧНІ ПОДІЇ, ЯКІ ВПЛИНУЛИ НЕ ЛИШЕ НА НАШУ ДЕРЖАВУ, А Й НА МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ

Революція Гідності

На початку 2014 року в Україні тривав Євромайдан, або Революція Гідності, яку влада неодноразово намагалася силою розігнати. В середині січня опозиційні депутати заблокували президію Ради з вимогою створити тимчасову слідчу комісію щодо протиправних дій силовиків на Майдані Незалежності у Києві, а також вимагаючи відставки уряду, глави МВС Віталія Захарченка та розпуску спецпідрозділу «Беркут». Тоді регіонали планували провести виїзне засідання, проте проголосувати вирішили-таки під куполом Ради руками. Автором такої ідеї став віце-спікер Ігор Калетник, який проводив засідання замість голови ВР Володимира Рибака. Згодом з'ясувалося, що насправді ніхто навіть не вів підрахунку «голосів».

Того дня нардепи голосували за сумнозвісні «закони 16 січня», які отримали назву «диктаторські». Закони стали реакцією переляканої влади на протести у центрі Києва і в регіонах. Вони були частково списані із подібних російських, але навіть суворіші. Зокрема, водіям забороняли рух автоколон більше п'яти авто без узгодження

з міліцією – це було реакцією на Автомайдан. Також передбачались арешти за порушення організації мітингів і навіть за захисний шолом, встановлення намету та допомогу протестувальникам. Крім того, закони встановлювали обмеження свободи слова для ЗМІ та вводили покарання за наклеп і екстремістську діяльність.

Диктаторські закони були підписані тоді ще президентом Віктором Януковичем наступного ж дня. Вони отримали гостру критику світу і спричинили нову хвилю протестів по всій Україні.

Прийняття цих «законів» призвело до загострення протистояння. 19 січня 2014 року декілька груп майданівців вирушили до Верховної Ради по вулиці Грушевського. Там їх зупинив кордон міліції (внутрішні війська та спецпідрозділ «Беркут»). Почалися перші масові сутички: влада застосовувала світлошумові гранати із додатковими елементами ураження, протестувальники спалили кілька одиниць автотехніки міліції. Особливо запеклими були протистояння 19-22 січня, які отримали назву «Криваве Вогнехреще». «Криваве», бо в ці дні міліція вбила кількох протестувальників і ще декілька померли внаслідок поранень: Юрій Вербицький (викрадений з лікарні та закатований у лісі), Сергій Нігоян, Михайло Жизневський, Роман Сенник та Олександр Бадера.

Януковичу довелося йти на переговори з опозицією. Результатом стало скасування Радою «законів 16 січня» на засіданні 28 січня.

З початку 2014-го градус напруги в суспільстві збільшувався. Свого піку він досяг 18-20 лютого, коли відбулися масштабні і жорстокі спроби розгону Євромайдану. Загиблих рахували десятками, бо міліція та напівкримінальні групи під керівництвом міліції – так звані «тітушки» – масово застосовували зброю та спецтехніку. Особливо велика кількість вбитих громадян була 20 лютого на вулиці Інститутській у Києві, де по майданівцях стріляли з автоматів Калашникова та вели снайперський вогонь. Проте люди продовжували відстоювати Майдан. Всього, за пізнішими підрахунками, було вбито 107 осіб. Їх прийнято називати «Небесною сотнею» – за аналогією до організації по сотнях Самооборони Майдану.

Устим ГОЛОДНЮК

У 2008-2011 роках навчався у Львівському ліцеї імені Героїв Крут.

Указом Президента України від 21 листопада 2014 року присвоєно звання Герой України з удостоєнням ордена "Золота Зірка" – (посмертно).

З 2013 року – активний учасник Революції Гідності. У студентському таборі Устим захищав учасників протестів від підрозділів міліції «Беркут» під час штурму табору вночі 30 листопада 2013 року. Був поранений, але після одужання повернувся знову на Майдан. Волонтерив у польовому таборі, брав участь у діяльності Самооборони, стояв на варті, виконував інші доручення із захисту та забезпечення життєдіяльності табору протестувальників.

20 лютого 2014 року, в день найбільшого протистояння народу зі силовими підрозділами тодішньої влади, перебував на вулиці Інститутській. Після початку розстрілів мирних учасників протесту Устим Голоднюк, попри ризик для життя, намагався допомагати пораненим і забирати загиблих. Під час цього був убитий пострілом снайпера.

Устим Голоднюк заслужено став одним із символів Революції Гідності та Героїв Небесної Сотні.

Після кривавого розгону Янукович зрозумів, що тепер для нього вже не буде майбутнього в Україні. Вночі проти 22 лютого він утік із резиденції у Межигір'ї. За даними СБУ, маршрут втечі експрезидента до росії пролягав через Харків, Донецьк, а далі – через Севастополь. Його супроводжували, зокрема, і громадяни РФ.

Після втечі Януковича і перемоги Євромайдану владу в руки взяли представники опозиції. 22 лютого спікером парламенту та, відповідно до Конституції України, виконуючим обов'язки Президента України став Олександр Турчинов. Прем'єр-міністром було обрано Арсенія Яценюка.

Янукович залишив по собі ідеологічно розділену та пограбовану країну. Так, 27 лютого 2014 року на єдиному казначейському рахунку України залишалося... 108 133 гривні 65 копійок! Це всі кошти держави, які були в наявності. Тому економічна сфера і недопущення катастрофи стали найважливішими завданнями для прем'єра Яценюка.

Революція Гідності стала трансформаційним, героїчним і драматичним феноменом для України. Український народ довів свою відданість свободі, свою гідність, заплативши однак найвищу ціну – життям 107 учасників акції протесту.

Україна зберегла свою незалежність від імперської росії, позбувшись Віктора Януковича і його близького оточення, які перманентно здавали національні інтереси країни й готові були здати остаточно, та ствердила свій європейський вектор розвитку. Кремль не полишив намагання повернути Україну в лоно своєї імперії, захопивши невдовзі після подій на Майдані Крим і окупувавши частину території Донбасу. Утім на оборону цінностей, які відстоював Майдан, постали воїни, що тримають нині небо на Сході України.

Анексія Криму

Загострення російсько-українських відносин відразу після Революції Гідності стало черговою ланкою гібридної війни, яку породила геополітична стратегія керівництва російської федерації – прагнення відродити СРСР у нових умовах. Першим кроком російської агресії проти України

стала окупація Криму. Від 1991 р. півострів був важелем тиску в російсько-українських відносинах. росія вимагала зберегти в Севастополі військову базу Чорноморського флоту, погрожуючи в іншому випадку перетворити Крим на «гарячу точку». Хоча повноваження Президента України ще належали Януковичу, 20 лютого 2014 р. голова Верховної Ради АРК Володимир Константинов на прес конференції в москві несподівано заявив, що через зміну влади в Києві можлива денонсація рішення 1954 р. про перехід Кримської області до складу УРСР. З точки зору законодавства, ця заява не мала жодних юридичних підстав, але саме її російська пропаганда почала популяризовувати як нібито бажання населення Криму. Цей день вважають початком російської агресії проти України.

26 лютого у Сімферополі відбувся великий проукраїнський мітинг. Його учасниками були переважно кримські татари, які не допустили скликання Верховної Ради АРК. За твердженням голови Меджлісу кримсьотатарського народу Рефата Чубарова, того дня «ми розійшлися, будучи впевненими, що врятували Крим, себе і Україну».

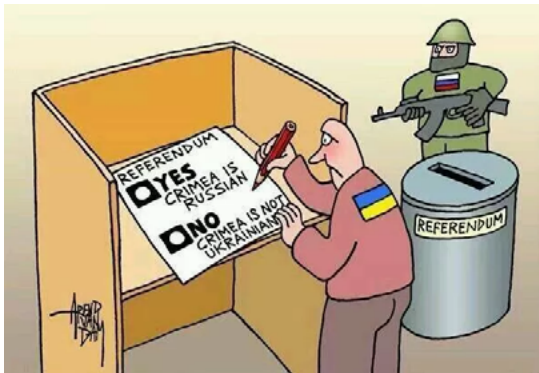

Однак вранці 27 лютого Верховну Раду і Раду Міністрів АРК захопили озброєні люди. Серед них були як дислоковані в Криму російські військовослужбовці, так і спеціально перекинуті групи. Вони не мали знаків розрізнення (згодом Путін назвав їх «ввічливими зеленими чоловічками»).

Під дулами автоматів депутати Верховної Ради АРК призначили нового керівника уряду – Сергія Аксьонова і оголосили референдум про статус Криму. 1 березня російська Рада Федерації дозволила президенту використати збройні сили держави на території України. Українські військові частини в Криму було заблоковано.

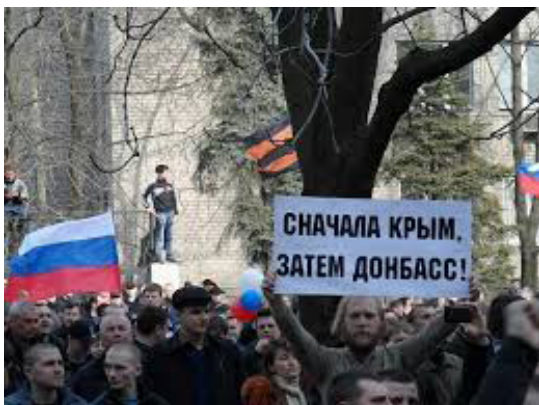

18 березня 2014 року в Кремлі на підставі псевдореферендуму підписано так званий договір про прийняття Криму до складу російської федерації, що розпочав період його незаконної анексії, яку не визнає міжнародна спільнота.

Збройна агресія рф на сході України

Окупація Криму стала першим кроком російської агресії. План державного керівництва російської федерації полягав у дестабілізації всієї південно-східної України. У березні-квітні 2014 р. тут прокотилася хвиля акцій, які російські пропагандисти об'єднали назвою «русская весна». Їх організовували місцеві проросійські сили за участі спецслужб рф. Метою виступів було показати проросійські настрої серед населення України. У квітні 2014 року були самопроголошені так звані «Донецька народна республіка» та «Луганська народна республіка». В інших регіонах України спроби дестабілізації провалилися.

17 березня 2014 р. в Україні оголошено часткову мобілізацію. Спираючись на російську пропаганду, мешканці Донбасу сприймали росію не як агресора, а як наддержаву, пов'язували з нею надії на подолання соціально-економічної кризи, свавілля криміналітету тощо. Воєнний конфлікт на Сході України розпочався 12 квітня 2014 року, коли російська диверсійна група разом із місцевими бойовиками захопила місто Слов'янськ.

14 квітня 2014 року для протистояння бойовикам, яких підтримувала російська федерація, в Україні оголошено початок Антитерористичної операції (АТО).

Незалежна Україна сповідувала миролюбну доктрину, не мала наміру воювати. Тож увага до стану й забезпечення армії була невелика: чисельність скорочували, фінансування обмежували, реформи практично не відбувалися. Наслідком став катастрофічний стан війська на початок воєнних дій. Ускладнювали ситуацію брак сучасних засобів зв'язку, що перешкоджало координації між підрозділами, робота ворожої агентури. Усе це оберталось жертвами. Утім готовність українців зі зброєю в руках стати на захист Вітчизни

значно перевищувала очікування противника. Мужність українських воїнів стала головним чинником, що завадив утіленню планів агресора.

У червні 2014 року українські війська повернули контроль над Красним Лиманом (тепер Лиман), що дало змогу наступати у двох напрямках: Слов'янськ-Краматорськ і Сєвєродонецьк-Лисичанськ. Наприкінці липня ЗСУ повернули контроль над містами Рубіжне, Дзержинськ (тепер Торецьк), Соледар, Сєвєродонецьк, Лисичанськ, і Попасна. Майже весь південь Донецької області (район Маріуполь-Новоазовськ) повернуто під контроль української влади.

Чітко визначеної лінії бойового зіткнення переважно не було. Тому велике значення мала підготовленість малих груп захисників і їхній морально-психологічний стан.

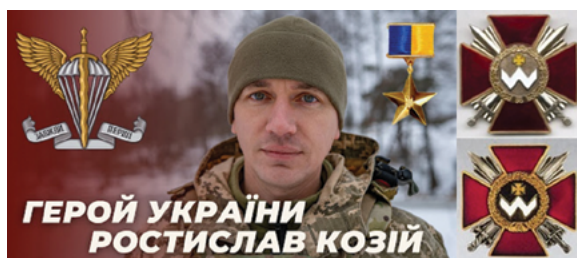
Через успіхи українських воїнів росія опинилася перед вибором відкритого втручання у війну або поступової перемоги сил АТО. Оскільки реакція західних держав була дуже нечіткою і запізнілою, росія почала діяти більш безцеремонно. Ставлячи перед собою мету якнайшвидше досягти своїх цілей, поки Захід не дійшов одностайної думки, росія пішла на відкриту участь у війні. Уночі проти 24 серпня 2014 року ситуація в зоні АТО кардинально змінилася через відкрите вторгнення на територію України кількох батальйонних тактичних груп збройних сил РФ (які приховували свою участь і формально були без розпізнавальних знаків на спорядженні та військовій техніці). Внаслідок раптової переваги сил ворога

численне угруповання українських військ було оточено поблизу Іловайська (Іловайський котел). Під час переговорів росіяни надали гарантії безпечного виходу українських військових (серед яких було багато бійців добробатів) із оточення без важкого озброєння за узгодженими маршрутами. Проте уранці 29 серпня при спробі виходу організованими колонами їх обстріляли в полі. Загинуло майже чотири сотні українських воїнів.

Перебіг бойових дій

Особливо запеклими були бої за стратегічні об'єкти – Луганський, Краматорський і Донецький аеропорти. Оборона Луганського аеропорту тривала з 8 квітня до 1 вересня 2014 року. У червні під час посадки збито військово-транспортний літак Іл-76, загинули 49 осіб, які перебували на борту. Захисники Луганського аеропорту (80-та окрема десантно-штурмова бригада) опинилися в блокаді. 1 вересня за наказом вони залишили об'єкт. Оборону Краматорського аеропорту протягом 45 днів блокади утримували спецпризначенці під командуванням полковника Сергія Кривоноса. На початку липня 2014 року Краматорськ повернули під контроль ЗСУ. Оборона Донецького аеропорту тривала 242 дні.

Полковник Ростислав КОЗІЙ

Герой України, лицар ордена Богдана Хмельницького II і III ступенів. Випускник ліцею імені Героїв Крут 2007 року.

У липні 2014 року був нагороджений орденом Богдана Хмельницького III ступеня.

У березні 2022 року був нагороджений орденом Богдана Хмельницького II ступеня. Указом Президента України від 14 жовтня 2022 року було присвоєно звання

Герой України з врученням ордена «Золота Зірка».

Ростислав Козій виконує бойові завдання із березня 2014 року. Зі своїм десантно-штурмовим взводом брав участь у виконанні комплексу завдань «Весняна злива – 2014» у складі батальйонно-тактичної групи об'єднаного мобільного угруповання «Полісся».

Підполковник Ростислав Козій із початку повномасштабного вторгнення командував бойовими діями десантно-штурмового батальйону. Завдяки його вмілому керуванню ворог зазнав значних людських та матеріально-технічних втрат.

Зараз полковник Козій обіймає посаду заступника командира 82-ї окремої десантно-штурмової бригади.

Полковник Роман КОРЕНЮК
Повний кавалер ордена Богдана Хмельницького. Випускник ліцею імені Героїв Крут 1995 року.

У січні 2015 року був нагороджений орденом Богдана Хмельницького III ступеня.

У березні 2018 року був нагороджений орденом Богдана Хмельницького II ступеня.

Указом Президента України від 13 березня 2022 року був нагороджений орденом Богдана Хмельницького I ступеня.

Роман Коренюк воював проти російської агресії з початку АТО, зокрема, брав участь у важких і нерівних боях літа 2014 року,

утримуючи село Лутугине, неподалік Луганська. Під час виконання бойових завдань у районі міста Дебальцеве отримав поранення. А вже з травня 2015 року Роман Коренюк був призначений командиром найбільш бойового 1-го батальйону 24-ї бригади.

Під його керівництвом підрозділи батальйону постійно відвойовували українські території у «сірій зоні», захопили вигідні позиції біля міста Попасна, визволили населені пункти Південне і Шуми на Донеччині.

З 2020 року полковник Роман Коренюк обіймав посаду начальника штабу – першого заступника командира 92-ї окремої механізованої бригади імені кошового отамана Івана Сірка. Після початку повномасштабної фази війни бригада брала участь у важких боях на Харківщині. Зараз полковник Коренюк командує 67 окремою механізованою бригадою ДУК.

Полковник Юрій МАДЯР
Кавалер ордена Богдана Хмельницького II і III ступеня.
Випускник ліцею імені Героїв Крут 2001 р.

У січні 2015 року був нагороджений орденом Богдана Хмельницького III ступеня.

У березні 2022 року був нагороджений орденом Богдана Хмельницького II ступеня.

Юрій Мадяр обрав військовий фах танкіста.

З початку війни командував танковою ротою у складі 24-ої ОМБр. У співдії з іншими підрозділами в 2014 році

звільняв від російських терористів населені пункти Щастя, Металіст і низку сіл на Луганщині та Донецчині.

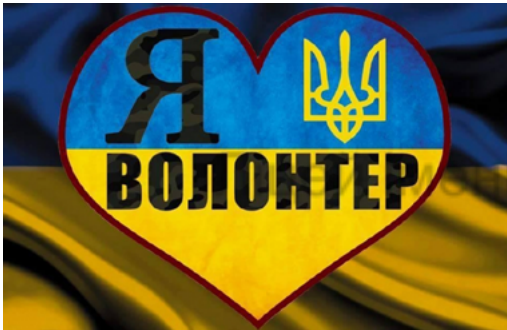
Початок повномасштабної фази війни зустрів на посаді начальника штабу відомої своїми бойовими успіхами 57-ої ОМБр імені кошового отамана Костя Гордієнка. Згодом був призначений на посаду командира 28-ої ОМБр імені Лицарів Зимового Походу. Сьогодні – начальник Військового факультету міжнародних відносин та права Військового інституту Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Добровольчі батальйони

Історія добровольчого руху почалася 14 березня 2014 року, коли безпосередньо з Майдану Незалежності перші добровольці – сотні Самооборони – вирушили на тренувальну базу Національної гвардії України поблизу Києва.

Добровольчі батальйони «Айдар», «Донбас», «Азов», «Дніпро», «ДУК-Правий сектор», «Кривбас», «ОУН», «Київська Русь», «Київ», «Гарпун» та інші брали участь у протистояннях на найгарячіших ділянках фронту. Вмотивованість добровольців підвищувала бойовий дух українського війська. Восени 2014 року добровольчі частини влилися в структури ЗСУ. 14 березня в Україні відзначається День українського добровольця.

Волонтерський рух

На початку бойових дій українським військовослужбовцям у зоні АТО бракувало найнеобхіднішого – від індивідуальних засобів захисту та кровоспинних препаратів до питної води. Бюрократія стояла на заваді швидким рішенням, що могли врятувати життя. Тому значну частину забезпечення війська взяло на себе суспільство за участі волонтерів. Бронежилети, шоломи, тепловізори, військова оптика, без-

пілотники – призначення цього військового спорядження стало відомим багатьом українцям. Завдяки їхнім пожертвам і праці щодня в зону АТО вдавалося відправляти вантажі з їжею, медикаментами, спорядженням.

Діяли як окремі волонтери, так і виникали волонтерські організації («Крила Фенікса», «Армія SOS», «Combat-UA», «Допоможи фронту», «Народний тил», «Повернись живим» та ін.). Волонтери налагодили логістику й збирали запити, щоб визначити, що саме потрібно бійцям. Волонтерський рух став прикладом самоорганізації суспільства, що вражав розмахом і самовідданістю, забезпечував воякам на передовій відчуття міцного тилу, зв'язку з рідними домівками. Так званий волонтерський десант запрацював (з осені 2014 року) також у Міністерстві оборони.

Трагедія авіалайнера Боїнг-777

Where the missile hit

Reconstructed cockpit
Source: Dutch Safety Board

Simulation of shrapnel damage

Намагаючись створити casus belli – формальний привід до війни, 17 липня російські війська ППО з установки ЗРК «Бук-М» збили пасажирський літак Боїнг-777 рейсу MH17 Амстердам-Куала-Лумпур. В результаті цього терористичного акту загинули всі 298 осіб (тому числі – 80 дітей!), які були на борту. Влада росії намагалася звинуватити у цьому страхітливому злочині проти цивільного населення українських військових, вигадувала і «викидала» в інформаційний простір різні версії, але згодом було неспростовно доведено, що ЗРК доставили з території росії.

Трагедія стала переломним моментом у міжнародній підтримці України. Літак став «рекордсменом» за одночасною кількістю жертв. Бойовики відхрещувалися від причетності до теракту та всіляко намагалися завадити розслідуванню, звинувачуючи українську сторону. Російські найманці навіть викрадали тіла загиблих та приховували «чорні скриньки». Водночас світова спільнота рішуче засудила путіна, який звинуватив у катастрофі українських військових, а Держдепартамент США поклав на путіна відповідальність за авіакатастрофу малайзійського літака.

Тим часом на місці падіння Boeing-777 бойовики займалися мародерством – розкрадали речі загиблих пасажирів, знімали з тіл коштовності, забирали банківські картки, а також намагалися зняти з них гроші. Так, наприклад, жителька Тореза, молода дівчина, похизувалася в Instagram косметикою з «Боїнга», яку їй «підігнав один знайомий мародер», а пізніше російський найманець похизувався трофейною чашкою зі збитого бойовиками цивільного літака.

З часом бойовики таки пустили на місце падіння літака експертів-криміналістів з Австралії і Нідерландів, а також представників ОБСЄ, проте не припиняли ускладнювати їхню роботу, заважаючи встановленню справжніх винуватців катастрофи.

Зрештою нідерландські експерти назвали попередню причину катастрофи «Боїнга» – потрапляння в лайнер безлічі зовнішніх високоенергетичних об'єктів.

Також, згідно зі звітом, характер розкиду уламків свідчить про те, що літак розвалився у повітрі. Пізніше глава МЗС Нідерландів шокував подробицями загибелі пасажирів – не всі люди загинули миттєво, адже на одному із загиблих була киснева маска.

Остаточні результати розслідувань причин катастрофи Боїнга-777 рейсу МН17 були оголошені на суді в Нідерландах. Доведено причетність російських військових до транспортування і бойового застосування ЗРК «Бук» проти цивільного літака. Таке транспортування та застосування було допустимим тільки за погодженням з вищим політичним керівництвом рф (тобто путіним).

Вибори Президента України та Мінські домовленості

25 травня Україна обрала нового главу держави. Президентом став Петро Порошенко, за якого виборці віддали 54,7% голосів. На вибори Порошенко йшов із закликом: «Жити по-новому!», що, за словами політика, означає – жити вільно, безбідно, чесно та безпечно. У своїй передвиборній програмі Порошенко обіцяв боротися проти російської агресії, зачистити від терористів Схід України, повернути Крим, протягом першого року свого президентства отримати безвізовий режим з Євросоюзом, а вже до кінця терміну на посаді – щоб Україна стала повноправним членом ЄС. Крім того, він запевнив, що реформує чи не всі галузі в державі, а особливо економіку, а також судову та правоохоронну системи, СБУ, прокуратуру.

Варто зазначити, що день виборів пройшов неспокійно, особливо на Донбасі та півдні країни. Проте, попри погрози та захоплення виборчих дільниць, українцям на Сході проголосувати таки вдалося. Навіть кримські татари прорвалися в Херсонську область, щоб здійснити своє волевиявлення і проголосувати за обраного кандидата. Водночас протягом двох днів – 25 та 26 травня – хакери наполегливо атакували сервер ЦВК.

Інавгурацію президента було призначено на 7 червня, ще до неї новообраний президент Порошенко встиг заручитися підтримкою Барака Обами та отримати прихильність Європи.

Петру Порошенку вже за перші місяці президентства вдалося побудувати потужну зовнішню політику України. Найголовнішим здобутком називали те, що чимало країн Заходу виділили великі суми, які, в першу чергу, були призначені на розбудову армії, відродження Донбасу та реформи в Україні.

Також Порошенко за два тижні після інавгурації оприлюднив «мирний план», який писав, радячись із представниками легітимної влади Донецької та Луганської областей. Цей план підтримали усі світові лідери, зацікавлені в першу чергу у швидкому завершенні будь якого протистояння. Частиною плану і спробою знизити напругу було оголошення Україною одностороннього перемир'я. Та попри це, бойовики увесь цей час продовжували обстрілювати позиції українських силовиків. Підтримки з боку російського лідера путіна український президент також не отримав. Тож в Україні почалася мобілізація, а Порошенко продовжував спроби домовитися із бойовиками та проводив зустрічі зі світовими лідерами.

Переговорним центром стала столиця білорусі – Мінськ. Там 26 серпня відбулась майже двогодинна зустріч Порошенка з путіним, яка увінчалася досягненням важливих домовленостей. Проте вже наступного ранку регулярні війська рф вторглися на територію Донецької області.

На початку вересня Порошенко телефоном знову домовився з президентом росії володимиром путіним про припинення вогню на Донбасі. Пізніше президент України віддав наказ силам АТО припинити вогонь. Бойовики теж погодилися на перемир'я. 5 вересня у Мінську, де проходила зустріч тристоронньої контактної групи Україна–росія–ОБСЄ, був підписаний протокол щодо припинення вогню на Донбасі, завдяки якому було звільнено з полону чимало українських військових.

Однак, попри це, кремль продовжував регулярно відправляти в Україну своїх військових, а також під виглядом «гуманітарного конвою» постачав бойовикам зброю. Це підживлювало війну на Донбасі.

Підписання угоди про асоціацію з ЄС

27 червня президент України Петро Порошенко у Брюсселі підписав економічну частину угоди про асоціацію з Євросоюзом. Свій підпис під документом з боку ЄС поставив президент Ради ЄС Герман ван Ромпей і лідери країн об'єднання.

Росія намагалася завадити підписанню угоди, погрожуючи «звичайним режимом» торгівлі, а

пізніше вигадала 60 сторінок правок, зокрема 45 із них займав перелік товарів, які, на думку Москви, слід виключити з вільної торгівлі. Напередодні підписання угоди Москва взагалі заявила, що Росія впровадить «захисні заходи» проти України, якщо угоду про асоціацію не змінять.

Уже 16 вересня Верховна Рада України синхронно з Європарламентом ратифікувала угоду про асоціацію з ЄС, а пізніше Порошенко також підписав документ щодо ратифікації угоди про асоціацію України та Євросоюзу.

Міжнародні санкції проти росії

Вперше міжнародна спільнота заговорила про санкції після агресії Росії у Криму. Спочатку це були дипломатичні висловлення «глибокої стурбованості», заклики до російських військових «Russian, go home!» та попередження президенту Росії Володимиру Путіну про наслідки через конфронтацію з Україною. Крім того, сім країн із «Великої вісімки»

призупинили підготовку до саміту у Сочі.

Однак Путін не відступив з Криму і не пішов на діалог, тож 6 березня було введено перший етап санкцій, які передбачали обмеження співробітництва з РФ. Зокрема, було призупинено переговорний процес Євросоюзу і Росії про пом'якшення візового режиму. Також персональні санкції торкнулися низки російських чиновників і приватних осіб.

Другий етап санкцій було введено 17 березня після влаштованого Росією у Криму псевдореферендуму. ЄС заборонив в'їзд і заморозив активи низки російських чиновників та головних сепаратистів Криму. Того ж дня США ввели санкції проти сімох російських чиновників, серед яких були помічник президента РФ Владислав Сурков, радник Путіна Сергій Глаз'єв, голова Ради Федерацій РФ Валентина Матвієнко та інші.

Протягом кількох наступних днів до санкцій долучилися Японія, Австралія, Канада і навіть Нова Зеландія, а США і ЄС розширили свої «чорні списки». Другий етап санкцій також містив заморожування активів деяких російських компаній.

Улітку через ескалацію конфлікту на Сході України, до чого доклало руку керівництво Росії, високопоставлені представники багатьох країн

висловлювалися за введення третього пакету санкцій, які були б направлені на певні сектори економіки рф, проте більшість світових лідерів вирішили не поспішати, а обмежилися заявами про глибоку стурбованість. Відтак, 16 липня на засіданні Європейської Ради було ухвалено рішення лише розширити санкції другого пакету, зокрема на осіб, які фінансово або матеріально підтримують дії, що підривають суверенітет та територіальну цілісність України. Також було «заморожено» кредитування програм у рф через європейські банки. Ці санкції отримали назву «друга стадія-плюс».

Проте вже за кілька днів світова спільнота відреагувала другою хвилею санкцій через трагедію зі збитим проросійськими бойовиками на Донбасі пасажирським літаком Боїнг-777. 26 липня Європейський Союз оприлюднив список, проти кого впроваджуються нові санкції. До нього увійшли високопосадовці росії, президент Чечні рамзан кадіров, лідери бойовиків і керівники деяких кримських підприємств.

Третій етап санкцій, які торкалися ключових секторів економіки росії, першими ввели США – ще 16 липня. Під санкції потрапили «Роснефть», газова компанія «Новатек», державні Вншекономбанк і Газпромбанк. У сфері оборонно-промислового комплексу постраждали: корпорації «Алмаз-Антей», «Іжмаш», концерн «Калашников» та інші. Також Штати додали у свої «чорні списки» кремлівських посадовців та ватажків бойовиків Донбасу.

ЄС ввів у дію третій пакет санкцій 29 липня. Вони стосувалися нафтогазової індустрії, фінансового, оборонного та технологічного секторів. Зокрема, було заборонено експорт і реекспорт до росії високотехнологічного обладнання.

Протягом літа та восени санкції поглиблювалися та розширювали географію. До санкцій доєдналася навіть Швейцарія, яка раніше зрештою про нейтралітет.

Проте в цілому санкції не стали для росії важливим фактором стримування через повільне їх запровадження та значні внутрішні резерви, які країна-агресор накопичила за період високих цін на енергоносії.

Вибори до Верховної Ради України

ЗА ЯКУ ПОЛІТИЧНУ ПАРТІЮ
ВИ ТІЛЬКИ ЩО ПРОГОЛОСУВАЛИ
НА ВИБОРАХ ДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ?

26 жовтня в Україні відбулися позачергові вибори у Верховну Раду. Вони показали цікаву картину політичної боротьби – «Народний фронт» отримав на один мандат більше за «Блок Петра Порошенка», хоча попередні соціопитування віддавали безсумнівну перевагу саме БПП. При цьому «Блоку Порошенка» все ж вдалося отримати перевагу в парламенті за рахунок мажоритарників.

Ще одним «відкриттям» для українців стала партія

львівського мера Андрія Садового «Самопоміч», що використала політприйом позиціонувати себе не як політиків, а професіоналів, на яких в українському суспільстві вже сформувався запит.

Водночас українці все ж таки дозволили протиснутися у нову Раду старим «героям». Так, одіозні кандидати пройшли в основному через мажоритарку та по списку «Опозиційного блоку», зібраного з решток Партії регіонів.

Під час голосування не обійшлося без дрібних порушень, проти вони не мали вагомого впливу. Вибори у розпал військового конфлікту на Донбасі були примітні й тим, що кандидати та політичні партії витратили на передвиборчу кампанію і рекламу набагато менше грошей, ніж це було в Україні до Майдану.

Ще до оголошення кінцевих результатів виборів політичні сили почали домовлятися про коаліцію, адже хотіли зробити усе правильно по-європейськи. Результатом доволі тривалого «сватання» стала співпраця п'ятих політсил (БПП, «Народний фронт», «Самопоміч», «Батьківщина» та Радикальна партія). У чималій коаліційній угоді детально розписані цілі діяльності коаліції, зокрема проведення реформ, ухвалення закону про імпічмент президенту та визначення курсу на вступ у НАТО. Наявність якісної коаліційної угоди стала кроком уперед для українського парламентаризму.

2015

Мінськ-2 та «Нормандська четвірка»

ДРУГІ МІНСЬКІ ДОМОВЛЕНOSTІ ЗА РІК ІСНУВАННЯ ЗУПИНИЛИ ПОВНОМАСШТАБНІ БОЇ НА ДОНБАСІ ТА ЗМЕНШИЛИ ІНТЕНСИВНІСТЬ ОБСТРІЛІВ, ПРОТЕ ДО ПОВНОГО ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТУ НЕ НАБЛИЗИЛИСЬ.

Багатогадинні перемовини лідерів України, росії, Франції та Німеччини, які тривали навіть вночі, закінчились підписанням 12 лютого 2015 року «комплексу заходів» з виконання перших мінських домовленостей. Цю угоду неформально назвали Мінськ-2.

Вона передбачала припинення вогню, відведення зброї від лінії розмежування, обмін полоненими, проведення в Україні конституційної реформи щодо децентралізації з урахуванням особливостей окре-

мих районів Донбасу, вибори там за українським законом і передачу Україні ділянки кордону з росією, яку контролюють бойовики.

Планувалось, що все це закінчать втілювати до кінця 2015 року, але жоден з 13 пунктів домовленостей повністю так і не виконали – навіть припинення вогню та відведення зброї відбулось тільки частково. Ситуація фактично зайшла в глухий кут.

Навпаки, російські бойовики до початку переговорів пішли у наступ, щоб зафіксувати під своїм контролем максимум українських територій, поблизу Донецького аеропорту та після багатоденних штурмів 20 січня змогли його захопити. Водночас повномасштабні бої почалися поблизу Дебальцевого, яке контролювали українські війська.

Хоча 12 лютого після тривалих нічних перемовин керівники України, росії, Франції та Німеччини узгодили припинення вогню 15 лютого, 18 лютого бойовики чисельнішими силами таки захопили Дебальцеве.

Узгоджувати всі положення та технічні питання мала Тристороння контактна група, куди увійшли представник України, росії та ОБСЄ.

Бої та відступ з Дебальцевого

днів – і село Логвинове, біля якого проходила так звана «дорога життя» – траса з Дебальцевого на Бахмут (тоді – Артемівськ), основний шлях забезпечення дебальцівської групи військ.

Після невдалих спроб відбити Логвинове, почалася підготовка до відходу українських сил. Проте у той час тривали переговори у Мінську, тому слід було втримувати українські території наявними резервами. Зрештою, сторони підписали Мінськ-2 і домовилися про повне перемир'я з 15 лютого. За спогадами українських бійців, протрималося воно 8 хвилин.

17 лютого українська армія почала під обстрілами виходити з Дебальцевого кількома другорядними дорогами й закріпилася на лінії, відомій як Світлодарська дуга. Лінія фронту вирівнялася.

За час боїв у Дебальцевому у січні-лютому 2015 року, за даними Генштабу, загинуло близько 200 українських бійців з різних підрозділів.

Втрати ворога Генштаб ЗСУ оцінює в декілька разів більше.

Активний наступ «армійських корпусів» «ДНР» і «ЛНР» на почався 25 січня 2015 року – після падіння Донецького аеропорту та з явною прив'язкою до майбутньої зустрічі «нормандської четвірки» у Мінську 11 лютого.

Основних напрямків атаки було два: на Вуглегірськ на заході плацдарму та на опорні пункти у Чорнухиному, Рідкодубі й Нікішиному на сході.

Після масованої артпідготовки уперед пішли піхота й танки «армійських корпусів» «ДНР» і «ЛНР».

31 січня сили АТО втратили погано захищений Вуглегірськ, а за кілька

Майор Андрій СУПРІГАН

Випускник Ліцею імені Героїв Крут 2008 року.

У березні 2015 року нагороджений орденом Богдана Хмельницького III ступеня.

У липні 2016 року нагороджений орденом Богдана Хмельницького II ступеня.

Указом Президента України від 27 серпня 2020 року нагороджений орденом Богдана Хмельницького I ступеня (помертвено).

Андрій Супріган – один із тих наших воїнів, дії якого відомі лише його командирам. Він проходив службу у складі 54 окремого розвідувального батальйону та успішно виконував бойові завдання, починаючи з перших днів війни у найбільш напружених точках.

Із 2014 року перебував у відрядженнях у населених пунктах на Луганщині та Донеччині: Кутейникове, Верхньоторецьке, Гранітне, Водяне, Широкине, Дебальцеве та інші. Відомо, що мав не один вихід за лінію розмежування на окуповану територію. Згодом – обіймав посаду заступника командира 47 окремого загону спеціального призначення Сил спеціальних операцій. Трагічно загинув 13.05.2020 року під час виконання навчально-бойових завдань у зоні проведення операцій Об'єднаних сил.

Бої за Донецький аеропорт

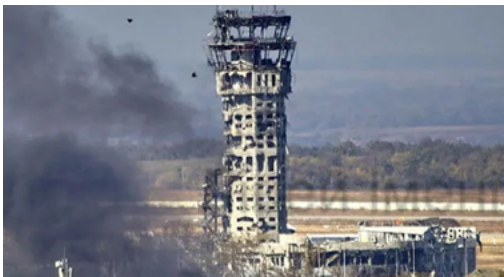
Бої за Донецький аеропорт – одні з найзапекліших у війні на сході України. 242 дні, з травня 2014-го до 20 січня 2015 року, українські військові, добровольці, медики й волонтери протистояли навалі російських кадрових військ і підконтрольних їм бойовиків, відважно відстоюючи рідну землю. Оборона летовища стала символом незламності та бойового духу нашого війська, а захисники терміналів отримали почесне ймення «кіборги».

У березні 2014-го, на тлі окупації російською федерацією Кримського півострова та розгортання агресором сепаратизму у Донецькій і Луганській областях, військовослужбовці 3-го окремого полку спецпризначення та 95-ї окремої аеромобільної бригади взяли під охорону Донецький аеропорт. 17 квітня 2014-го окупанти вперше безуспішно спробували захопити аеропорт, а з 26 травня всі польоти через летовище припинилися. У новий термінал зайшли підрозділи російських військ і бойовиків. Завдяки скоординованим діям авіації та наземних сил ворога було витіснено із займаних позицій, а летовище перейшло під контроль сил АТО.

З вересня 2014 року в аеропорту розпочалися постійні важкі бої. Усупереч Мінським домовленостям ворог активізував бойові дії, оскільки для них захоплення аеропорту було символічним досягненням. Окупанти накривали позиції сил АТО з артилерії і мінометів – до 50 обстрілів щодня.

Опорним пунктом сил АТО стало селище Піски – через нього захисникам аеропорту поставляли провізію й боєприпаси, відбувалася ротація. У цьому ж селищі розгорнули артилерію вогневої підтримки.

13 січня 2015 року через масовані ворожі обстріли обвалилась диспетчерська вежа, яка була точкою спостереження та коригування і стала символом оборони аеропорту. Згодом російські війська запросили перемир'я для винесення своїх убитих, але насправді використали його для мінування опорного терміналу аеропорту. Два

підриви – 19 і 20 січня 2015 року спричинили загибель багатьох українських захисників і унеможливили подальший захист будівлі.

Оборона Донецького аеропорту зараз описується гаслом: «Вони витримали – не витримав бетон», яке показує силу духу українців, сильнішу за ворожу зброю. Оборона ДАПу змінила ставлення до України у світі.

Майор Артем БЕЗБОРОДОВ
Випускник Ліцею імені Героїв Крут 2006 р.

У січні 2015 року нагороджений орденом Богдана Хмельницького III ступеня.

15 липня 2015 року був відзначений найвищою недержавною нагородою «Народний Герой України».

Артем Безбородов виконував важливі бойові завдання у складі танкового взводу 24-ої ОБр імені Короля Данила. Він брав безпосередню участь у багатьох бойових зіткненнях, знищуючи бойову техніку та живу силу

ворога. Серед інших важливих бойових епізодів прикриття евакуації бійців 80-ої бригади із оточеного Луганського аеропорту, в результаті чого було врятовано близько 50 військовослужбовців.

На даний час Артем Безбородов обіймає посаду, пов'язану зі стратегічним плануванням операцій ЗСУ.

Майор Олексій СОЛОВКО **Випускник Ліцею імені Героїв Крут 2010 р.**

У жовтні 2014 року нагороджений орденом Богдана Хмельницького III ступеня.

У березні 2022 року нагороджений орденом Богдана Хмельницького II ступеня.

Після закінчення навчання в Одеській військовій академії Олексій Соловко розпочав службу у 80-ій ОДШБ.

Вперше був відзначений за успішні дії під час оборони 32-го блокпоста

на Луганщині. Після важкого поранення командира роти залишився командувати фактично оточеним зведеним підрозділом. Він не тільки організував належну оборону, але й забезпечив вихід з оточення з боєздатною технікою без втрат особового складу.

З перших днів широкомасштабної агресії 2022 року виконував складні завдання із недопущення просування противника углиб території України.

Приїзд віце-президента США Джо Байдена

Візит віце-президента США розглядався в Україні як ледь не найважливіша подія кінця політичного року. «Байден приїде – порядок наведе» – сумно жартували соцмережі, очікуючи від американського гостя «допомоги» у вирішенні українською владою цілої низки питань – від долі прем'єра до швидкості реформ. Кульмінацією візиту стала промова високого американського посадовця у Верховній Раді. Підсумками – збереження посади глави уряду за Арсенієм Яценюком, заклики

продовжувати децентралізацію та попередження: Україна не повинна втратити свій, можливо, останній шанс реформуватися.

2016

БАГАТИЙ НА ПОДІЇ 2016 РІК МИНУВ ДЛЯ УКРАЇНИ ОСОБЛИВО БУРХЛИВО: ЦЕЙ БУВ РІК КРИЗ І ВОДНОЧАС – ПОВІЛЬНОГО, АЛЕ БЕЗУПИННОГО ПОСТУПУ.

Так, з 1 січня 2016 року набула чинності Угода про вільну торгівлю між Україною та Європейським Союзом. Поряд із цим, 6 квітня у Нідерландах відбувся консультативний референдум, що показав неготовність Європи до включення України в європейське об'єднання. Наша держава залишалася поки що для громадян західних держав «terra incognita» – незвіданою територією.

14 квітня у відставку пішов уряд Арсенія Яценюка, що додало політичної нестабільності у Верховній Раді. Це також і погіршило сприйняття України у світі, подавши її нестабільною, непрогнозованою державою.

Водночас були й важливі здобутки: спочатку співачка кримсько-татарського походження Джамала 15 травня порадувала перемогою на «Євробаченні», пізніше 2 червня Рада ухвалила закон «Про судоустрій та статус суддів», який дав старт тривалій реформі третьої гілки влади в Україні. 15 серпня запрацювала система електронного декларування, яка стала дуже важливим кроком для виявлення незаконних доходів. Ще один епохальний здобуток України – запровадження ID-картки, паспорта громадянина України з електронним безконтактним носієм (чіпом). 14 липня 2016 року Верховна Рада проголосувала за перехід на паспорти нової генерації з біометричними даними особи. А вже з 1 листопада Кабмін дозволив оформлювати їх усім українцям.

Події російсько-української війни 2016 року

У 2016 році на Донбасі сталися два серйозні загострення: на початку березня в Авдіївській промзоні та у грудні – на Світлодарській дузі.

В Авдіївці сили АТО взяли під вогневий контроль Ясинуватську розв'язку на дорозі з Донецька в Горлівку і Єнакієве, на Світлодарській дузі – зайняли кілька позицій, з яких раніше вели обстріли сепаратисти. Жодна з цих операцій не призвела до суттєвих змін лінії фронту, однак тактично становище українських підрозділів покращилося, а тому можна вважати ці результати успіхом.

Світлодарська дуга – лінія оборони, куди взимку 2015 року відійшли з Дебальцевого сили АТО. Відтоді тут періодично траплялися загострення й обстріли, бо район має стратегічне значення. На підконтрольній Україні території – у Світлодарську – була розташована Вуглегірська ТЕС. З іншого боку лінії зіткнення розташоване Дебальцеве, до якого по прямій трохи більше 10 км.

Бої на Світлодарській дузі. 18 грудня у цьому районі сталося різке загострення. Міноборони України спочатку повідомило, що сили сепаратистів після потужного артилерійського обстрілу намагалися захопити дві позиції, які займають сили АТО.

Однак пізніше секретар РНБО Олександр Турчинов заявив, що українські військові насправді контратакували і зайняли нові позиції, «які надали їм додаткову перевагу над ворогом у цьому секторі оборони».

Впродовж подальших днів українські бійці провели наступальну операцію й захопили кілька опорних пунктів сепаратистів у лісі неподалік сіл Калинівка і Логвинове (визволена від «ЛНР» територія).

Українські військовослужбовці закріплювалися на нових позиціях, а росіяни-«ЛНРівці» намагалися вибити їх звідти. Сили АТО відбили штурми, після чого почалися постійні масовані обстріли.

Майор Максим ПОТАПОВ

Випускник Ліцею імені Героїв Крут 2011 р.

У квітні 2022 року нагороджений орденом Богдана Хмельницького III ступеня.

Максим Потапов обрав артилерійський фах в Національній академії сухопутних військ імені Петра Сагайдачного. Після отримання лейтенантського звання він із 2015 року воював під Мар'їнкою, пізніше – під Світлодарськом. Починаючи з 2016 року командував протитанковою батареєю 54-ї ОМБр імені гетьмана Івана Мазепи, яка

активно знищувала ворогів на Світлодарській дузі, в Золотому, Авдіївці, Мар'їнці. Закінчив курси підвищення кваліфікації L-2 в Національному університеті оборони України імені Івана Черняховського.

Проходить службу на посаді начальника штабу самохідного артилерійського дивізіону. В 2022 році був нагороджений за успішну оборону на Волноваському напрямку в період ворожого наступу.

Бої за Авдіївку

Авдіївка – місто-супутник, фактично передмістя Донецька, розташована менше ніж за 10 кілометрів від обласного центру. До війни туди навіть пролягала тролейбусна лінія, включена до загальної транспортної схеми Донецька. Українська армія звільнила цей населений пункт від російських бойовиків ще у липні 2014 року.

Крім того, місто було розташоване впритул до лінії так званої «сірої зони». Звідти можна контролювати північні околиці Донецька і Ясинуватої, південні околиці Горлівки, а також стратегічну трасу М04 «Донецьк-Горлівка». Також тут знаходився Авдіївський коксохімічний завод, який був одним із найбільших підприємств такого типу в Європі. В Авдіїв-

ці ніколи не було спокійно, повідомлення про обстріли українських позицій та житлових кварталів міста надходили постійно.

Масований обстріл з боку днр міста Авдіївки

Ще більшого значення позиції навколо Авдіївки набули після падіння оборони Донецького аеропорту імені Прокоф'єва.

Наші війська закріпилися у дачному секторі, вентиляційному стволі шахти «Бутівка-Донецька» та промзоні на південних околицях міста.

Бої за промзону досягли піку навесні 2016 року, після чого українська армія поступово відтіснила проросійські сили на південь до автотраси, по якій проходила лінія розмежування. Новий пік боїв припав на початок 2017 року, коли за ротацією сюди зайшли бійці 72-ї окремої механізованої бригади імені «Чорних Запорозжців».

Після того, як війська освоїлись «на новому місці», вони почали активну бойову діяльність. Спочатку, 16 січня 2017 року, змогли відтіснити російських терористів-бойовиків на 300 метрів від своїх позицій біля шахти «Бутівка» та збільшили розрив між позиціями від 70 аж до 400 метрів. Це зменшило можливості для атак і маневрів ворога.

У відповідь російське командування почало готувати наступ на цьому напрямку. Першою «ластівкою» стали події 25-26 січня, коли бойовики кинули у бій декілька нечисельних диверсійних груп за підтримки артилерії з наміром взяти під контроль промзону. Однак ці напади були відбиті нашими захисниками. Терористичні обстріли цивільного сектора Авдіївки посилювалися.

Командування бригади вирішило провести локальну операцію, щоб відтіснити бойовиків якомога далі й на цьому напрямку. Основною ціллю було обрано ворожий опорний пункт «Алмаз-2».

29 січня, у неділю – в річницю офіційної дати бою під Крутами – о 4.30 ранку група бійців 1-го батальйону 72-ї бригади прийняла зустрічний бій із ворожою ДРГ та перейшла до контрнаступу. Їхні дії прикривала батарея 120-мм мінометів бригадної артгрупи, і на лівому фланзі в той самий час здійснювався відволікальний маневр. Штурмову групу очолював заступник командира батальйону капітан Андрій Кизило (псевдо – «Орел», випускник Київського військового ліцею імені Івана Богуна та Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного 2014 року). Хоч ворог кинув у контратаку дуже великі сили за підтримки важкої артилерії та РСЗВ, але позиції вдалось відстояти. У ході бою Андрій Кизило загинув внаслідок прямого влучання 120-мм міни.

Фактично бійці 72-ї бригади ціною свого життя зупинили наступ ворога. У честь Андрія Кизила-«Орла» опорний пункт був названий його псевдом.

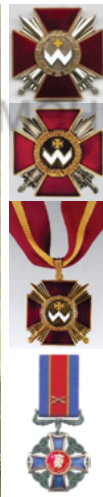
**Підполковник Михайло
ДЗЕРИН**
**Випускник ліцею імені Героїв Крут
2009 року.**

У березні 2022 року нагороджений орденом Богдана Хмельницького III ступеня.

17 серпня 2019 році відзначений найвищою недержавною нагородою «Народний Герой України».

Михайло Дзерин брав участь у бойових діях у складі 72-ої ОМБр імені Чорних Запорозжців. Під час важких боїв липня 2014 року його підрозділ обороняв ділянку державного кордону в районі Ізвариного. Українські воїни протистояли бойовикам, але також опинилися під артилерійськими ударами через лінію кордону військ рф. Згодом стримував наступ БТГ окупанта на Іловайському напрямку. Також Михайло Дзерин брав участь у боях на інших «гарячих» напрямках: в Авдіївці, під Волновахою, на Світлодарській дузі.

Після повномасштабного вторгнення підполковник Дзерин із батальйоном під його командуванням успішно захищали Київ від ворожого наступу.

Полковник Олексій ПУГАЧОВ
**Випускник ліцею імені Героїв Крут
1998 року**

У жовтня 2014 року нагороджений орденом Богдана Хмельницького III ступеня.

У квітні 2022 року нагороджений орденом Богдана Хмельницького II ступеня.

Указом Президента України від 29 вересня 2023 року нагороджений орденом Богдана Хмельницького I ступеня.

У серпні 2016 року нагороджений орденом Данила Галицького.

Бойовий шлях Олексія Пугачова пов'язаний із особливими завданнями. Першою нагородою він був відзначений за сміливу та ризиковану операцію вивезення на безпечну територію та порятунку від викрадення окупантами 62 дітей із сиротинця в Амвросіївці.

За час війни мужнього та професійного офіцера відзначили за виконання інших завдань України іменню вогнепальною зброєю (пістолет ТТ) та декількома відомчими відзнаками Головного управління розвідки Міністерства оборони України.

З перших днів повномасштабного вторгнення Олексій Пугачов брав участь у виконанні небезпечних і важливих бойових спеціальних завдань у складі Сил спеціальних операцій.

БЕЗВІЗОВИЙ РЕЖИМ ДЛЯ УКРАЇНИ ЄВРОПАРЛАМЕНТ ПРОГОЛОСУВАВ ЗА БЕЗВІЗОВИЙ РЕЖИМ ДЛЯ УКРАЇНИ

Нова сторінка європейського напряму розвитку України розпочалася в 2017 році. Європейський парламент 6 квітня проголосував за надання безвізового режиму з ЄС для громадян України. За безвізовий режим для громадян України з ЄС проголосував 521 євродепутат, 73 висловились проти. «Безвіз» – статус, що дозволяє громадянам України вільно перетинати міждержавні кордони країн Європейського Союзу без попереднього звернення до посольства для отримання дозволу, тільки за біометричним паспортом.

Цьому досягненню передувала тривала підготовча робота, в першу чергу – законодавча. Напередодні в Європарламенті відбулись дебати щодо українського питання. Як прозвучало під час обговорення, Україна досягла усіх вимог, встановлених Євросоюзом, і «навіть перевершила очікування» щодо втілення довгострокових реформ.

2017 рік став дуже важливим для формування міжнародної підтримки України. Так, протягом року була буквально прорвана західна блокада щодо поставок в Україну летальної зброї. Спочатку Канада, а потім нарешті й США ухвалили рішення щодо надання Україні летальної зброї.

Окремим досягненням для української безпеки стало рішення про блокування російських інтернет-сервісів та соцмереж в Україні. Технічно це втілювалося обмеженням інтернет-провайдерів доступу до низки російських мережевих ресурсів. Таким чином було різко зменшено вплив величезного обсягу маніпуляцій та шкідливої пропаганди, яку російські спецслужби поширювали через підконтрольні їм соцмережі. Крім того, завдяки реєстрації користувачів-українців російські учасники ринку зв'язку накопичували та передавали ФСБ величезний обсяг текстових, аудіо- та відеоматеріалів з української тематики. Ця діяльність ворога не була спонтанною, як намагалися її представити, а насправді становила частину ворожої гібридної війни, а на її реалізацію виділялися значні кошти.

Відповідний Указ Президента України Петра Порошенка **від 15 травня 2017 року** №133/2017 «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)» зміцнив позиції України в інформаційній війні. Попри спроби оскарження з боку проросійських активістів та журналістів, а також агентів російського впливу в Україні, указ залишився в силі, а в 2020 році його дію було продовжено.

Серед інших важливих здобутків 2017 року – початок стабільного економічного зростання держави: збільшення вдвічі мінімальної зарплати та зростання середньої зарплати на понад 37.1%, збільшення мінімальної та середньої пенсії, стабільний ріст ВВП країни, запуск освітньої, пенсійної, медичної та судової реформ.

2018

РЕІНТЕГРАЦІЯ ДОНБАСУ

Стабільний, а в дечому – тупиковий стан ситуації зі звільнення окупованих територій спонукав Верховну Раду України ухвалити **18 січня** закон про реінтеграцію Донбасу. У документі йдеться про особливості державної політики щодо тимчасово окупованих територій у Донецькій і Луганській областях. За цим законом росія визнається агресором, і на неї покладається відповідальність за

матеріальну та моральну шкоду, завдану Україні та її громадянам. Тимчасова окупація росією територій України офіційно визнана незаконною і такою, що не створює для РФ ніяких територіальних прав. У законі сказано, що за громадянами України зберігається право власності на окупованих територіях. Серед іншого закон містить пункт про визнання росії державою-агресором. Дії України в регіоні визначаються як стримування і відсіч російської збройної агресії в Донецькій та Луганській областях на підставі статті 51 Статуту ООН, яка визначає право держав на самооборону.

Цей закон дозволив вибудувати ставлення України, різних державних органів та громадських інституцій до подій, які відбувалися на території Донецької та Луганської областей.

Створення Вищого антикорупційного суду

7 червня Верховна Рада України ухвалила закон про Вищий антикорупційний суд. 21 червня Верховна Рада схвалила президентський законопроект про запуск Вищого антикорупційного суду.

Ухвалення закону про антикорупційний суд вимагали від України її західні партнери, це було однією з умов продовження співпраці Києва з Міжнародним валютним фондом. Однією з особливостей цього суду було створення Громадської ради міжнародних експертів, яка б стала допоміжним органом при обранні членів суду.

Важливість такого суду була обґрунтована двома головними причинами. По перше, це реальне відчуття суспільства надмірності та непокараності порушників закону. А, по друге, був створений надмірний ажіотаж навколо тематики української корупції. Фактично, деякі громадські організації та зацікавлені особи показували нашу державу суспільству та на міжнародній арені, як найбільш корумповану на всьому континенті. Істинною ціллю було

продемонструвати міжнародним донорам важливість своєї діяльності та отримати чергову порцію фінансування. Проте вже тоді частина інформації була насправді російськими вкидами, елементом інформаційної війни проти нашої держави.

В цілому депутати прийняли закон, але намагалися зробити його якомога неробочим, щоб мати можливості для обходу вимог. Тому процес вибудовування антикорупційних органів сповільнився.

Створення Православної церкви України

Епохальною подією стало створення (а точніше – відновлення після кількох століть російської анексії) автокефалії (самоврядності, самостійності) української православної церкви. **15 грудня** у Києві в Софійському соборі відбувся Об'єднавчий собор зі створення єдиної української помісної православної церкви. Спочатку собор оголосив про розпуск існуючих УАПЦ і УПЦ КП та про їхнє об'єднання (разом з двома ієрархами УПЦ МП) у **Православну церкву України**. Її предстоятелем (керівником) обрали митрополита Київського і всієї України Епіфанія. Вселенський (Константинопольський) Патріарх Варфоломій запросив митрополита Епіфанія до Стамбула.

Українці об'єднання Православної церкви назвали головною внутрішньополітичною подією 2018 року. З урахуванням її значення для укріплення держави, було очевидно, що на знецінення цього досягнення були націлені всі можливі московські церковні ієрархи та проросійські політики. Серед них – такі олігархи як Вадим Новинський, а особливо – Ігор Коломойський і його медіа- та шоу-імперія.

20 грудня 2018 року у Верховній Раді ухвалили законопроект №5309 про внесення змін до закону **«Про свободу совісті та релігійні організації»** щодо назви релігійних організацій, які входять до структури релігійної організації, керівний центр якої перебуває за межами України в державі, яка законом визнана такою, що здійснила військову агресію проти України та тимчасово окупувала частину території України.

Відповідно до цього рішення, Українська православна церква (московського патріархату), як підпорядкована росії, повинна називатися «Російська православна церква в Україні». Проте практичне виконання Закону зупинилося після президентських виборів 2019 року.

Особливості російсько-української війни у 2018 році

Протягом 2018 року Схід України залишався ареною збройного протистояння між українськими військами та військовими РФ під різними прапорами. Цей рік характеризується чергуванням етапів ескалації, коли інтенсивність бойових дій зростала, та періодів відносного затишшя.

Попри офіційні заяви росіян про дотримання так званого перемир'я, фактично лінія фронту не знала тривалого спокою, а місцеве населення постійно перебувало під загрозою обстрілів.

Тому українські війська поступово займали окремі населені пункти, які перебували в «сірій зоні».

30 квітня 2018 – закінчення АТО та початок операції Об'єднаних сил.

Відповідно до Закону про реінтеграцію Донбасу, 30 квітня 2018 року було оголошення про завершення АТО і початок операції Об'єднаних сил (ООС). ООС – комплекс військових і правових заходів українських силових структур, спрямованих на протидію діяльності незаконних російських і проросійських збройних формувань на сході України. З цього часу ситуацію під контроль брали військові, тобто ЗСУ. Їм у підпорядкування були надані інші структури безпеки: МВС, Національної гвардії України та СБУ (раніше управління АТО формально належало Службі безпеки України як органу, який призначений для боротьби з тероризмом).

На фоні поступової стабілізації ситуації у країні та зростання успіхів на фронті росія здійснила низку кроків для загострення. Так, у 2018 році було введено в дію автомобільну частину мосту через Керченську протоку, і це стало для росії підставою для початку поступової блокади Азовського моря для українських суден. Кораблі Прикордонної служби ФСБ росії протиправно затримували транзитні цивільні кораблі (у тому числі – під європейськими прапорами), які прямували до українських портів в Азовському морі. 25 листопада 2018 року росія встановила повну морську блокаду.

25 листопада 2018 року стався інцидент у Керченській протоці, коли українські Військово-Морські сили намагалися пройти з Чорного в Азовське море. На шляху їх заблокував російський танкер біля Керченського моста, зведеного окупаційною владою.

Після цього російські ВМС та берегова охорона атакували українські судна: буксир «Яни Капу» було протаранено, артилерійські катери, що перебували за межами 12-мильної зони, піддались обстрілу. Внаслідок цієї агресії три українські кораблі були захоплені, а 24 члени екіпажу, з яких шестеро були поранені, потрапили у полон.

У 2018 році росія знову вчергове завела переговорний процес у глухий кут: остання зустріч лідерів країн Нормандської четвірки відбулась у жовтні 2016 року, звільнення полонених не було з кінця 2017 року. Від поновлення повномасштабних бойових дій Москву втримувала лише загроза нових санкцій.

Найскладнішим та найважливішим позиціонувалося питання трактування Мінських угод. Україна наполягала на першочерговості безпекового блоку питань Мінських домовленостей: припинення вогню, виведення російських збройних формувань, безвідносно до того, як вони називалися, відновлення

Україною контролю над тимчасово непідконтрольною ділянкою українсько-російського кордону.

Натомість росія вимагала проведення виборів на окупованій частині Донбасу, запровадження амністії для своїх поплічників, внесення в Конституцію особливого статусу для цієї частини української землі.

Майор Юрій КАПУСТЯК **Випускник Ліцею імені Героїв Крут 2012 р.**

У серпні 2018 року нагороджений орденом Богдана Хмельницького III ступеня.

У березні 2022 року нагороджений орденом «За мужність» III ступеня.

17 серпня 2019 року був відзначений найвищою недержавною нагородою «Народний Герой України».

Після закінчення навчання у Національній академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного у 2017 році став командиром взводу у 24 ОМБр імені Короля Данила. Його підрозділ завдавав ворогу великих втрат, а сам Юрій Капустяк довів уміння

організовувати підрозділ на виконання завдань та турбуватися про підлеглих. За короткий час Юрій Капустяк у боях пройшов великий військовий шлях та став командиром батальйону. У бойових діях 2022 року його батальйон витримував безперервні масові атаки переважаючих сил ворога.

3 березня 2023 року майор Капустяк командує Першим окремим штурмовим батальйоном імені Героя України Дмитра Коцюбайла 67 ОМБр «ДУК».

2019

5 січня 2019 року Вселенський патріарх Варфоломій благословив створення єдиної канонічної автокефальної помісної Православної церкви в Україні (ПЦУ), що відбулося на об'єднавчому соборі в Києві 15 грудня, та підписав відповідний **Томос** (грец. Τόμος – патріарша грамота про надання автокефалії та визнання її рівною серед інших 14 помісних православних церков).

6 січня 2019 року у Стамбулі Вселенський патріарх вручив Томос про автокефалію предстоятелю Православної церкви України митрополитові Київському і всієї України Епіфанію.

Урочиста передача пройшла в соборі святого Георгія Переможця у Стамбулі, що є резиденцією Константинопольського патріарха. Хоча головними дійовими особами були церковні ієрархи, але також були присутні Президент України Петро Порошенко, який відіграв дуже важливу роль у здобутті автокефалії ПЦУ, та голова Верховної Ради Андрій Парубій.

Вселенський патріарх Варфоломій підписує Томос про автокефалію для Православної церкви України (ПЦУ), ліворуч від нього стоїть митрополит Київський і всієї України Епіфаній.

Автокефалія (ст.грец. αὐτοκεφαλία) – самостійність помісної церкви, адміністративно незалежної від інших православних церков, але єдиної з ними канонічно.

Закріплення курсу України на ЄС і НАТО

За ініціативи Президента України Петра Порошенка, 7 лютого 2019 року Верховна Рада ухвалила Закон «Про внесення змін до Конституції України (щодо стратегічного курсу держави на набуття повноправного членства України в Європейському Союзі та в Організації Північноатлантичного договору)». Законом внесено зміни до Конституції України, якими в Основному Законі держави закріпилася незворотність стратегічного курсу України на набуття повноправного членства в Європейському Союзі та в Організації Північноатлантичного договору. За відповідне рішення проголосували 334 народні депутати. Поступ нашої держави на Захід став відтепер обов'язком для будь-якої влади.

«Мовний закон»

25 квітня 2019 року Верховна Рада України прийняла Закон «Про забезпечення функціонування української мови як державної». 15 травня його підписав Президент Петро Порошенко, і наступного ж дня закон був опублікований у парламентській газеті «Голос України».

Сам проєкт за 3 роки після реєстрації зіткнувся із величезним опором проросійських сил, через що деякі положення були все-таки пом'якшені. Проте насправді він забезпечував пріоритетність української мови у понад 30 сферах суспільного життя: зокрема у державному управлінні, ЗМІ, сферах освіти, науки, культури, реклами, послуг. Його перевагою була низка положень про поступове впровадження, які дозволили всім адаптуватися до вимог. Також він залишався достатньо гнучким щодо застосування інших мов поруч з українською та не зачіпав приватного спілкування. Головний зміст цього об'ємного закону можна звести до простої формули: гарантія, що кожна людина в Україні може отримувати інформацію та послуги українською мовою в усіх публічних сферах. Така проста і очевидна річ вимагала в 2019 році тривалої боротьби та відстоювання.

Вибори Президента України

21 квітня 2019 року відбувся другий тур виборів Президента України. За результатами підрахунку 100% протоколів, переможцем став Володимир Зеленський із 73,22% голосів, у той час як чинний Президент України Петро Порошенко отримав 24,45%.

Володимир Зеленський переміг майже в усіх регіонах України. Петро Порошенко став лідером перегонів лише у Львівській області та закордонному виборчому окрузі.

Вибори до Верховної Ради України

20 травня 2019 року в будівлі Верховної Ради України відбулася інавгурація новообраного Президента України Володимира Зеленського. У своїй промові Президент, зокрема, заявив про намір розпустити парламент. На консультаціях із керівництвом Верховної Ради України Володимир Зеленський головною причиною розпуску парламенту назвав дуже низьку довіру громадян України до Верховної Ради – 4%, а юридичною підставою – відсутність коаліції з 2016 року.

Позачергові вибори парламенту пройшли 21 липня 2019 року. Центральна виборча комісія за підсумками підрахунків встановила, що до Верховної Ради потрапили 5 партій: партія Володимира Зеленського, відома під назвою «Слуга народу», набрала 43,16%, «Опозиційна платформа – За життя» – 13,05%, «Батьківщина» – 8,18%, «Європейська Солідарність» – 8,10%, «Голос» – 5,82%. Крім того, представники «Слуги народу» перемогли у більшості мажоритарних округів.

Таким чином, «Слуга народу» отримала понад 250 депутатських мандатів і змогла сформувати монобільшість – тобто більшість однієї партії. Це дало їм можливість прийняття будь-яких рішень без консультацій з іншими політичними силами з іншого боку, покладало на Президента і Верховну Раду України додаткову відповідальність за все, що діється в державі.

РЕЗУЛЬТАТИ ВИБОРІВ

Підраховано 100% бюлетенів; мажоритарні округи 199

Партія	Голоси	Місця за списками	Місця по маж.	Разом
Слуга народу	43.16%	124	130	254
ОПЗЖ	13.05%	37	6	43
Батьківщина	8.18%	24	2	26
ЄС	8.1%	23	2	25
Голос	5.82%	17	3	20
Інші партії			10	10
Самовисуванці			46	46

Розведення військ

Протягом 2019 року ситуація на сході України продовжувала погіршуватися. Причиною стало те, що Президент України Володимир Зеленський у своїй передвиборчій кампанії використовував антивоєнну риторику та заявляв про намір завершити війну. Задля цього Україна здійснила низку односторонніх кроків, які погіршували тактичне становище українських військ.

Так, вже 26 червня 2019 року українські військовики розібрали свій блокпост і відійшли з однієї з позицій у Станиці Луганській. При цьому блокпост російських бойовиків був укріплений і залишився на старих позиціях. Тож на цих позиціях російські бойовики й далі обстрілювали як українські підрозділи, так і мирних мешканців.

1 жовтня 2019 року Володимир Зеленський заявив, що умовою російського президента для зустрічі в нормандському форматі є виконання Україною т. зв. «формули Штайнмаєра» – порядку виконання Мінських угод та розведення військ на визначених ділянках фронту. «Формула» найперше враховувала інтереси росії та її підконтрольних утворень, на що Зеленський одноосібно погодився. А розведення сил часто передбачало, що українські підрозділи повинні були полишати укріплені позиції.

Під час зустрічі в Парижі 9 грудня лідери нормандської четвірки домовилися про нове розведення сил на трьох ділянках уздовж лінії розмежування на Донбасі.

Чергове перемир'я, оголошене у липні, попри всі заяви так званих «ДНР» і «ЛНР» про готовність його дотримуватися, було порушене майже одразу. Фронт на Сході України у 2019 році жодного разу повністю не стихав. Саме через це Володимир Зеленський у Парижі закликав у майбутніх угод щодо Донбасу прописати чітку відповідальність за порушення перемир'я.

Майор Орест ГЕЛЕТЕЙ **Випускник Ліцею імені Героїв Крут 2012 р.**

Указом Президента України від 2014 року нагороджений орденом Богдана Хмельницького III ступеня.

Після отримання офіцерського звання в Національній академії сухопутних військ імені Петра Сагайдачного в 2016 році Орест Гелетей почав свій шлях у боях проти російського агресора на Донеччині.

Рота під його командуванням у складі 128-ї окремої гірсько-штурмової Закарпатської бригади успішно стримувала ворога на околицях Донецька, Горлівки та в Приазов'ї.

Із початком повномасштабної фази війни офіцер брав участь у боях біля Сватового та Кремінної на Луганщині, у Ямполі, Соледарі та біля Бахмута на Донеччині, а також у боях за Білогорівську переправу. Зараз обіймає посаду начальника розвідки 15-го окремого гірсько-штурмового батальйону 128 окремої гірсько-штурмової бригади.

2020

Збиття Іраном українського цивільного літака

2020 рік почався для України із трагедії – 8 січня військовослужбовці Ірану збили літак Міжнародних авіаліній України. 176 осіб, більшість із яких були іноземцями, загинули. Як пізніше стало відомо, літак збили помилково, але Іран до сьогодні не надав доступу до матеріалів розслідування трагедії. Це наводить на думку про існування інших, поки що невідомих, причин збиття цивільного літака.

Володимир Зеленський присвоїв звання Героїв України членам екіпажу збитого над Тегераном «Боїнга». Це рішення зіткнулося з критикою суспільства, адже пілоти і бортпровідники формально були, на жаль, лише жертвами і не вчинили жодного героїчного вчинку.

Covid-19 в Україні

У березні 2020 уряд України вперше запровадив загальнонаціональний карантин. Метою карантину стало стримування поширення вірусу серед населення, в очікуванні досліджень і створення ефективної вакцини.

Обмеження вводили більшість країн, закриваючи кордони, магазини, ресторани, церкви та ТРЦ. Захисні маски, антисептики, дистанційне вимірювання температури, робочі відеоконференції та онлайн-навчання стали буденністю в часи пандемії.

Місцева влада приймала рішення про закриття закладів торгівлі, крім аптек, продуктових крамниць та АЗС, уряд заборонив пасажирські перевезення, а в деяких обласних центрах зупинили роботу всього громадського транспорту. З 6 квітня, коли в Україні було вже більше тисячі хворих, українцям заборонили відвідувати парки, сквери, спортивні та дитячі майданчики і ходити вулицею більше ніж по двоє, перебувати у громадських місцях без захисних масок чи респіраторів, їздити громадським транспортом. Пенсіонерам взагалі заборонили виходити з дому. Навчання у школах перейшло в онлайн-режим.

На перший локдаун припали великі релігійні свята – Благовіщення, Вербна неділя, Великдень. Українські церкви почали адаптуватися до карантинних вимог ще раніше: ПЦУ дозволила проводити богослужіння без особистої присутності парафіян, УГКЦ звільнила вірян від обов'язкових таїнств: сповіді та причастя. Доступ до церков для відвідувачів закрили, літургії почали транслювати онлайн. Паски на Великдень святити завчасно на хлібзаводах та складах або на вулиці біля храмів із дотриманням соціальної дистанції.

Згодом посадовці Кабінету Міністрів визнали, що частина із норм заборони була просто залякуванням своїх же власних громадян і не мала жодного практичного значення для стримування поширення нової інфекції. Проте чіткого плану боротьби проти пандемії Україна не мала.

Підтверджена чисельність смертей від коронавірусу склала понад 110 тисяч осіб. Але насправді кількість жертв цієї хвороби була набагато вищою, зокрема, внаслідок невчасності звернень до лікарів.

У ліцеї ім. Героїв Крут відбулись урочистості з нагоди випуску ліцеїстів в умовах карантину.

Ситуація на фронті

У 2020 році ситуація на російсько-українському фронті принципово не змінилася. Регулярно оголошувалися та не виконувалися перемир'я, постійно тривали обстріли. Ще до початку перемир'я пресслужба штабу ООС стала подавати інформацію про атаки окупантів, використовуючи обтічні формулювання. Наприклад, у зведеннях все частіше можна було побачити фрази типу: «На ділянках відповідальності переважної більшості підрозділів обстріли противника не зафіксовано. За винятком 15 фактів порушенням режиму припинення вогню...».

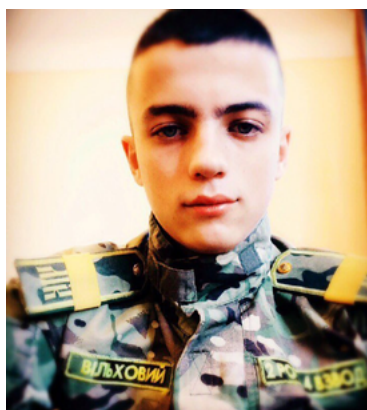
У липні 2020 року під Зайцевим склалася взагалі неприпустима ситуація, коли російські військові почали стрільбу по групі евакуації вбитого українського розвідника. Внаслідок цього було поранено українського бійця Ярослава Журавля. Домовленості щодо повторної евакуації із «сірої зони» не було, тому поранений воїн за відсутності медичної допомоги, води та продуктів через декілька днів помер. Це викликало дуже негативний резонанс в українському суспільстві, яке вважало, що свого бійця треба було рятувати будь-якими зусиллями.

Катастрофа літака з курсантами в Чугуєві

Увечері 25 вересня на Харківщині при заході на посадку в аеропорту міста Чугуєва розбився літак Ан-26 Повітряних сил Збройних Сил України. На борту перебували 27 осіб: 7 членів екіпажу та 20 курсантів Харківського національного університету Повітряних сил.

На місці катастрофи загинули 25 осіб, один курсант – Віталій Вільховий – помер у лікарні від опіків. Президент Володимир Зеленський нагородив 27 курсантів та членів екіпажу військового літака Ан-26 медалями «За військову службу Україні».

Курсант Віталій ВІЛЬХОВИЙ
Випускник Ліцею імені Героїв Крут 2017

Указом Президента України присвоєно медаль «За військову службу Україні».

Війна на Донбасі

За 2020 рік втрати тільки військовослужбовців ЗСУ (без урахування бійців СБУ, Нацполіції чи інших силових структур) склали 49 осіб. Саме у військах не відчувалося ніякого перемир'я чи зменшення небезпеки. Навіть більше – наказом міністра оборони були введені штрафи для українських військових за вогонь у відповідь без наказу відповідного командира. Ці факти та постійні розмови представників влади про тишу призвели до відходу теми війни і втрат з інформаційної повістки українських ЗМІ.

Так зване «перемир'я», вимоги щодо збереження тиші та плани скорочення чисельності ЗСУ також призвели до демотивації українських військовослужбовців. Попри постійні факти присутності російських військ та поновлення парку ворожої техніки, для українських військових не ввели індексацію грошового забезпечення. Це демотивувало військовослужбовців, активізувало їх демобілізацію із бойових підрозділів і, як результат – призвело до відчутної некомплектності бригад.

Полковник Леонід ХОДА
Випускник Ліцею імені Героїв Крут 1993 р.

Указом Президента України від 10 березня 2022 року № 122/2022 присвоєно звання Герой України з врученням ордена «Золота Зірка».

Леонід Хода закінчив Київський інститут Сухопутних військ за спеціальністю «танкіст-інженер». Згодом перепрофілювався на командні військово-облікові спеціальності. Брав участь у міжнародних навчаннях. Навчався за кордоном, зокрема в Німеччині, Австрії, Італії, Великій Британії. У 2004-му звільнився в запас через скорочення армії. Після Революції Гідності повернувся в Україну та в 2014 році повернувся на службу у Збройних Силах України. Обіймав різні керівні посади в 128-й окремій гірсько-штурмовій Закарпатській бригаді.

У 2020-2024 роках – командир 1-ї окремої танкової Сіверської бригади. Ще перед початком повномасштабної фази війни приготував особовий склад і ресурси до ведення бойових дій. З 24 лютого 2022 р. успішно стримував наступ противника в Чернігівській обл. Особисто очолював групу, яка постійно висувалася на передній край та завдавала ефективних ударів по ворогу. Також під його командуванням було знищено та захоплено декілька сотень ворожих броньованих бойових машин, збито 10 літаків.

2021

ВІЙСЬКОВІ ДІЇ ТА ОПЕРАЦІЇ

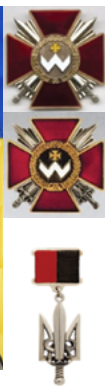
У березні 2021 року росія почала підготовку до вторгнення в Україну. Найперше стало відомо про скупчення військ та військової техніки біля кордону з Україною. Супутникові знімки показали рух бронетехніки, ракет та іншого важкого озброєння. Це створило міжнародну кризу та викликало широке занепокоєння щодо потенційного вторгнення. Також «бойовики самопроголошеної «ДНР» заявили, що отримали дозвіл на застосування «упереджувального вогню на знищення» по позиціях Збройних Сил України. Відчутної української реакції на такі дії не було.

На початку квітня 2021 року на кордоні України з росією помічено максимальну з 2014 року концентрацію російських військ. Передислоковувалися цілі армії та їхні штаби. Станом на 9 квітня 85 тис. російських військовиків вже перебували у Криму або в межах 40 км від українського кордону. Європейське Командування Збройних сил США (EUCOM) змінило рівень оцінки ситуації між Україною та РФ із «можлива криза» до «потенційна криза, що може статися в найближчому майбутньому».

Проте тодішній міністр оборони Андрій Таран заявив, що справжніми цілями нарощування росією військової присутності біля кордонів можуть бути посилення тиску на Україну з метою примусу до поступок у переговорному процесі й демонстрація готовності до застосування сили.

2-3 листопада директор Центрального розвідувального управління США Вільям Бернс зустрівся з високопоставленими представниками російської розвідки в Москві. Після поїздки Бернс попередив Президента України Володимира Зеленського про неминучість нападу. Але українська влада зігнорувала попередження.

До грудня 2021 року біля кордону перебувало вже понад 100.000 військових. А в грудні МЗС Росії за традицією виправдання нападу оголосило декілька вимог, зокрема: заборонити приєднання України до НАТО, зменшити кількість військ НАТО у Східній Європі в обмін на виведення російських збройних сил. США та інші члени НАТО відхилили ці вимоги та попередили Росію про посилення економічних санкцій у разі вторгнення в Україну.

Майор Ростислав СИЛІВАКІН **Випускник Ліцею імені Героїв Крут** **2012 р.**

У жовтні 2019 року нагороджений орденом Богдана Хмельницького III ступеня.

У березні 2022 року нагороджений орденом Богдана Хмельницького II ступеня.

17 серпня 2019 року майор Силівакін відзначений найвищою недержавною нагородою «Народний Герой України».

Ростислав Силівакін проходить службу на посаді командира батальйону в 93-ій ОМБр «Холодний яр». Із цим підрозділом Ростислав Силівакін виконував бойові завдання в зоні АТО та ООС, зокрема в населених пунктах Жолобок та Кримське на Луганщині, в районі Авдіївки на Донеччині. У серпні 2019 року на посаді командира роти тримав оборону в районі Авдіївки. Завдяки його грамотному командуванню було знищено близько 10 ворожих ВОПів та укріплено наші позиції.

З початком повномасштабної фази війни Ростислав Силівакін, перебуваючи на посаді командира механізованого батальйону 93 ОМБр, успішно боровся з переважаючими силами ворога, звільняючи українські міста і села на Сумщині.

Старший лейтенант

Юрій РОЛЮК

Випускник Ліцею імені Героїв Крут 2014 р.

У квітні 2022 року нагороджений орденом Богдана Хмельницького III ступеня (посмертно).

Юрій Ролук після закінчення Національної академії сухопутних військ імені Петра Сагайдачного в 2019 році майже одразу вирушив на війну у складі 14-ої ОМБр. Згодом перевівся до 28-ї бригади імені Лицарів Зимового Походу, де проходили службу його друзі.

У 2022 році брав участь у боях проти російського агресора на Херсонщині.

Ворог на південному напрямку намагався захопити зручні позиції до подальшого загарбання України. В одному з боїв підрозділ Юрія Ролюка атакували переважаючі сили противника із бронетехнікою, які майже оточили українських воїнів. Наші герої ціною власного життя стримували ворожий наступ і завдали йому відчутних втрат.

Інші головні події України за 2021 рік

Санкції США проти українських громадян. Так, 11 січня Міністерство фінансів США запровадило санкції проти семи українських політиків, зокрема чинного народного депутата від «Слуги народу» Олександра Дубінського, а також кількох медіа через втручання у президентські вибори Сполучених Штатів та участь в російській мережі зовнішнього впливу. Характерно, що вже після початку повномасштабної фази війни ці ж особи отримали підозри від українського правосуддя у державній зраді. Також вони були відомі своїм поширенням фейків щодо Президента Петра Порошенка.

«Вагнергейт». У листопаді 2021 року журналісти проєкту Bellingcat опублікували розслідування про провал запланованої ще в 2020 році операції проти бійців російської приватної військової компанії «Вагнер». Серед «вагнерівців» було багато учасників війни на Донбасі на стороні російських терористів. Розслідувачам вдалося з'ясувати, що українська розвідка запланувала операцію для затримання російських найманців. Але вона була зірвана після того, як Офіс Президента України Володимира Зеленського втрутився і вирішив перенести її початок. Річ у тім, що за кілька днів до того, як літак з «вагнерівцями» на борту мав вилетіти, Президент Зеленський досягнув угоди про припинення вогню з росією. Угода мала набрати чинності 27 липня і,

за даними журналістів, спонукала ОП відкласти операцію на п'ять днів. За цей час і стався спланований чи випадковий витік інформації.

Деталі спецоперації, оприлюднені розслідувачами, а також заяви Зеленського після публікації розслідування дали підстави вважати, що найвище керівництво держави більш ніж рік говорило суспільству неправду, коли послідовно заперечувало сам факт цієї спецоперації, називаючи її «маячнею».

Міжнародний саміт «Кримська платформа»

Напередодні Дня Незалежності у Києві відбувся саміт Кримської платформи за участю представників 46 країн світу. Платформа – своєрідний міжнародний суб'єкт для взаємодії з росією щодо кримських питань: повернення питання Криму до порядку денного міжнародних структур, захист прав людини в Криму та сприяння деокупації півострова,

зміцнення європейської та глобальної безпеки тощо.

2022

ШИРОКОМАСШТАБНА АГРЕСІЯ РФ ПРОТИ УКРАЇНИ

У січні – на початку лютого 2022 року все вказувало на неминучість повномасштабної війни. Низка іноземних джерел повідомляли дані про можливу дату вторгнення. А німецьке видання Bild навіть опублікувало карту із можливими напрямками ударів.

8 січня російські війська направили до Білорусі невстановлену кількість військовослужбовців. Офіційною причиною було проведення військових навчань «Союзна рішучість-2022» з Білоруссю наступного місяця. Проте кілька офіційних осіб з України та Білого дому заявили, що присутність військ у Білорусі буде використана для нападу на Україну з півночі, тим більше, що столиця Київ розташована дуже близько до білорусько-українського кордону.

Двосторонні переговори США та росії з безпеки відбулися у січні 2022 року. Проте США зрозуміли, що росія такі зустрічі проводить з метою приховування своїх істинних намірів. А 19 січня президент США Джо Байден заявив, що, на його думку, росія вторгнеться в Україну. Характерно, що того ж дня Президент України у своєму зверненні говорив не про підготовку до війни, а згадував про травневі свята і підготовку до шашликів.

Риторика заспокоєння і навіть заперечення серйозності загрози була притаманна усім членам владної команди, відповідальним за безпековий напрям: міністру оборони Олексію Резнікову, секретарю РНБО Олексію Данілову, міністру закордонних справ Дмитру Кулебі. Згодом посадовці пояснювали свої слова потребою не викликати масової паніки серед громадян.

Для надання видимості легітимних підстав вторгнення 21 лютого 2022 року президент рф владімір путін під час свого виступу в телеефірах російських телеканалів заявив про визнання незалежності так званих «ДНР» та «ЛНР» та

підписав відповідні укази. Такими діями він порушив суверенітет України, норми міжнародного права та міжнародні домовленості. У продовження попередніх дій 22 лютого 2022 року дума – парламент росії – схвалила звернення російського президента володимира путіна про використання збройних сил країни за кордоном – а саме на території самопроголошених «Л/ДНР». До слова, «Л/ДНР» вважали своєю територією Луганської та Донецької областей відповідно до українського адміністративного поділу, тобто ті території, які не були ними окуповані.

У відповідь на загрози поновлення вторгнення росії та нагромадження близько 100.000 російських військових на українському кордоні, США та інші країни НАТО надали Україні допомогу для зміцнення обороноздатності. Серед наданої зброї – протитанкові ракети Javelin, протитанкова артилерія, великокаліберні кулемети, стрілецька зброя та боєприпаси, системи безпеки, медичне обладнання та запасні частини. Велике значення мало рішення адміністрації Байдена про поставки в Україну зенітних ракет американського виробництва Stinger. Зі свого боку, Великобританія поставила Україні протитанкові ракети малої дальності NLAW. Акценти на протитанкову зброю були зроблені з огляду на передбачення використання російським агресором під час наступу саме броньованої техніки.

24 лютого 2022 року рф розпочала нову фазу активних бойових дій проти України – повномасштабне вторгнення.

Якщо раніше воєнні дії відбувалися на єдиному театрі воєнних дій – у Східній операційній зоні в межах Донецької та Луганської областей, то з початком повномасштабного вторгнення відразу сформувалося декілька операційних зон: Північно-Західна в межах північної частини Житомирської, Київської, Чернігівської та частини Сумської областей; Східна в межах північної частини Харківської, Донецької та Луганської областей; Південно-Західна в межах південної частини Миколаївської, Херсонської, Запорізької областей.

У рамках підготовки до безпосередніх воєнних дій та з метою дестабілізації ситуації російські війська провели декілька кібератак на сайти банків і державних установ України та на системи урядового зв'язку 14 січня, 15-16 лютого та 23 лютого.

Старший лейтенант Віталій БОНДАРУК Випускник Ліцею імені Героїв Крут 2016 р.

Указом Президента України від 4 квітня 2022 року присвоєно звання Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

Після закінчення Національної академії сухопутних військ імені Петра Сагайдачного був призначений командиром мінометного взводу 59-ї окремої

мотопіхотної бригади імені Якова Гандзюка. На цій посаді близько року виконував бойові завдання у зоні проведення операції Об'єднаних сил.

З перших днів повномасштабного вторгнення росії Віталій Бондарук зі своїм підрозділом відбивав ворожі атаки зі сторони тимчасово окупованого Криму. Воїни

стримували переважаючі сили ворога, які рвалися на правий берег Дніпра, щоб закріпитися там.

25 березня 2022 року на Херсонському напрямку Віталій Бондарук із групою солдатів потрапив у засідку ворожої ДРГ. Незважаючи на нерівні сили, відмовився здаватися в полон і загинув, увіковічивши себе славою.

У бригаді молодого офіцера згадували: «Віталій був зразком офіцера-українця. Виважений, наполегливий, сміливий. Вклоніться, будь ласка, за нього батькам та родині. Бо служити з ним було нам за честь!»

Перша стратегічна оборонна операція (24 лютого – квітень 2022 року)

24 лютого 2022 року близько 4-ї години президент рф володимир путін оголосив про початок «спеціальної воєнної операції», метою якої він назвав «демілітаризацію і денацифікацію України». Ще перед тим в окремих місцевостях в атаку рушили російські танкові колони, а через кілька хвилин після виступу путіна російська авіація та ракети атакували українські аеродроми та військові об'єкти по всій Україні. Крім того, почалося відкрите збройне вторгнення росіян із території білорусі та тимчасово окупованого Криму. Російсько-українська війна, розпочата рф у 2014-му, перейшла в нову гостру фазу.

Ворог планував висадити десант на Гостомельський аеродром і блискавично захопити Київ за підтримки важкої бронетехніки й артилерії, які зайшли через Чорнобильську зону. Він вважав, що після цього блицкригу українська влада капітулює. Паралельно ворог завдав удари з півночі по Чернігову, Сумах і Харкову, а з півдня – по Одесі, Миколаєву, Херсону і Маріуполю.

Особливо швидким був наступ зі сторони Криму, де не виявилось боєздатних частин, а шляхи, важливі для просування ворожих військ, не були замінованими. Серед особливо важливих втрат на цьому напрямку – окупація Херсона та населених пунктів області, прихід загарбників на все Азовське узбережжя, а також захоплення Запорізької АЕС. Такі провали оборони на півдні України ще вимагають свого розслідування.

В Україні розпочалася мобілізація до складу Сил оборони, в кожній області створювалися бригади територіальної оборони. Проте військової техніки та боєприпасів катастрофічно бракувало. За попередніми даними, українська влада готова була виконувати деякі вимоги агресора для того, щоб зупинити гарячу фазу війни або хоча б пригальмувати їх наступ. Проте скоро стало зрозуміло, що українські війська діють в обороні набагато ефективніше, ніж це прогнозували агресори.

Битва за столицю (24 лютого – 1 квітня 2022 року) стала знаковим епізодом першої стратегічної операції Сил оборони України. Ворожий наступ на столицю відбувся колонами бронетехніки з трьох напрямків, аби стрімко прорватися до урядового кварталу та зайняти його. Стійкий опір ЗСУ зірвав ці наміри. Ворожі війська закріпилися на лінії Макарів–Гореничі–Буча–Демидів. Проте через безрезультатність спроб прорватися до Києва вже наприкінці березня командування рф вирішило вивести війська з Київської області. Відбиваючи наступ противника, підрозділи Сил оборони змогли зупинити його просування на всіх напрямках.

Епізодами битви за Київ стали: **Бої за Ірпінь, Ворзель, Бучу, Гостомель**. Застосування реактивної, ствольної артилерії, танків, стрілецького озброєння призвело до великих жертв серед цивільних. Одночасно рашисти масово

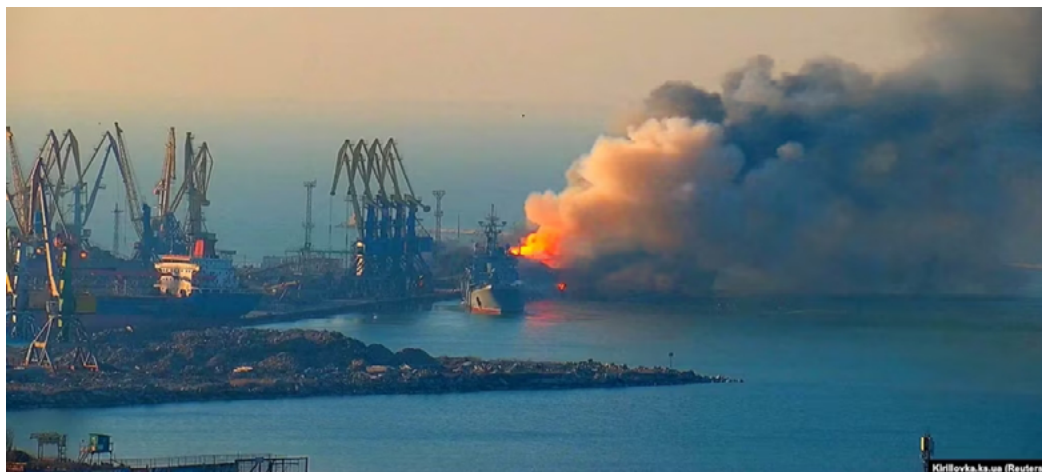
проводили серед місцевих так звані зачистки та розстрілювали випадкових подорожніх. Тіла більшості жертв ховали у братських могилах, проте знайдено частину тіл у лісосмугах та на узбіччі доріг. За теперішніми підрахунками, кількість цивільних жертв складає понад 1.500 осіб, ще близько 300 вважаються зниклими безвісти.

З 19 березня підрозділи Сил оборони України перейшли до контрнаступу. Ворог почав відступати

Бої за аеропорт «Антонов» у Гостомелі. За задумом ворога, захоплення аеродрому мало відкрити їм шлях на Київ, а також забезпечити швидке та безперешкодне перекидання озброєння, військової техніки й особового складу засобами транспортної авіації. Спершу російські вертольоти висаджували тактичний повітряний десант, але підрозділи НГУ відбили наступ. Через день російські війська повторили атаку. У ході бою суттєво пошкодили злітно-посадкову смугу, що унеможливило розвантаження основних сил противника на летовищі. На цьому ж аеродромі перебував на ремонті флагман української авіації – легендарний Ан-225 «Мрія». Внаслідок масованих обстрілів цей літак-символ згорів.

Бої за Маріуполь. Облогу міста противник розпочав 28 лютого 2022 року, підійшовши одночасно із заходу частинами, які прорвалися з тимчасово окупованого Криму та окупували Бердянськ, і зі сходу від лінії розмежування з ОРДЛО.

Сили оборони України відступили до міста й вели кругову оборону, попри суттєву чисельну та вогневу перевагу ворога. Для підтримки оборони ГУР МО у березні-квітні здійснило 7 операцій із доставки гелікоптерами підкріплень, боєприпасів, медикаментів та евакуації поранених. Проте до 1 квітня окупанти оточили Маріуполь і почали просуватися до центру. 11 квітня група українських оборонців під командуванням підполковника Олега Грудзевича здійснила прорив із міста, пододала 175 кілометрів тилами ворога й вирвалася з оточення. Від 21 квітня єдиним опорним пунктом Сил оборони України в Маріуполі лишився металургійний комбінат «Азовсталь». Тримавши оборону, перебуваючи в оточенні, в підземних ходах заводу наші герої відтягували найбоєздатніші ворожі підрозділи від інших напрямків. 20 травня, відповідно до наказу Верховного Головнокомандувача Володимира Зеленського, гарнізон «Азовсталі» для збереження життів бійців здався у полон.

Знищення десантних кораблів. 24 березня 2022 року в порту Бердянська Сили оборони України ударом з комплексу «Точка-У» знищили великий десантний корабель «Саратов» і суттєво пошкодили великі десантні кораблі «Цезарь Куников» і «Новочеркаск».

13 квітня ВМС ЗСУ вразили протикорабельними ракетами Р-360 «Нептун» флагман Чорноморського флоту рф ракетний крейсер «Москва», який після доби боротьби за живучість судна затонув. Більшість екіпажу «Москви» також загинули. Ці операції не тільки мали велике моральне значення, але й перешкодили планам висадки десанту біля Одеси і дали змогу нашим Силам оборони планувати відновлення контролю над островом Зміїний.

Майор Павло СБИТОВ **Випускник Ліцею імені Героїв Крут 2012р.**

Указом Президента України від 16 березня 2022 року присвоєно звання Герой України з удостоєнням ордена "Золота Зірка" (посмертно).

У травні 2018 року нагороджений орденом "За мужність" III ступеня.

Проходив службу у 503-му окремому батальйоні морської піхоти. З 2016 року успішно воював на Маріупольському напрямку. Павло Сбитов гордився службою в морпіхах: «Морська піхота – це сім'я, бойовий дух,

це усі один за одного».

У 2017 р. на міжнародних навчаннях країн НАТО у Грузії Павло Сбитов був відзначений у числі найкращих військовослужбовців. У 2019 році рота під його командуванням перемогла в конкурсі на найкращий однотипний підрозділ ЗС України.

У 2021 році був призначений командиром 503-го окремого батальйону морської піхоти, який прикривав стик між Маріуполем та Волновахою, а 12 березня 2022 року стримав основний удар трьох батальйонних тактичних груп ворога. Рашисти не змогли проломити нашу оборону та відступили, зазнавши важких втрат. Павло Сбитов до останнього залишався разом зі своїм підрозділом і керував відбиттям атаки. Отримав смертельне поранення внаслідок влучання танкового снаряда.

Друга стратегічна оборонна операція **(травень-серпень 2022 року)**

Після провалу первинного задуму щодо швидкого прориву та захоплення України противник перегрупував війська і зосередив зусилля на захопленні Луганської області. Сили оборони України перейшли до стабілізаційних заходів, а ведення бойових дій звузилося до двох операційних зон – Східної та Південно-Західної.

Серед знакових тактичних епізодів цього етапу – **бої за Сєвєродонецьк-Лисичанськ**. 8 травня ворог загарбав Попасну, 12 травня – Рубіжне, 24 травня – Світлодарськ. У цей самий час окупанти намагалися форсувати річку Сіверський Донець для створення оперативного плацдарму на правобережжі ріки та

виходу в тил угрупованню Сил оборони України в агломерації Сєвєродонецьк-Лисичанськ.

Причини успіху ворога крилися у використанні ним тактики тотального руйнування міст. Це було характерно для російських окупантів протягом різних воєнних кампаній: довготривалі артилерійські обстріли, які призводили до повного руйнування населених пунктів та масовані «м'ясні штурми». Оборона руїн втрачала доцільність через занадто великі втрати українських захисників. Для уникнення оточення підрозділи Сил оборони України 22 червня вийшли із Сєвєродонецька, а на початку липня – з Лисичанська. Стійкість українських оборонців суттєво виснажила загарбників – вони зазнали численних втрат і вичерпали резерви, знизили інтенсивність наступу на інших напрямках. Форсування Сіверського Донця українські захисники також зірвали. Проте міста Попасна, Рубіжне та Сєвєродонецьк були зруйновані вщент.

Важливою перевагою військ загарбника стало домінування ворожої авіації. Українські пілоти показували неймовірні результати повітряних боїв, але кількаразова чисельна перевага мала велике значення. Більшість наземних атак ворога були успішними тільки завдяки підтримці з повітря та масованому використанню некерованих та керованих фугасних бомб, проти яких нема дієвого захисту. Вибухами бомб росіяни знищували цілі квартали або позиції українських воїнів.

На цьому етапі варто згадати й бойові дії на Лиманському, Авдіївському та Новопавлівському напрямках, а також відновлення контролю над **островом Зміїний**. Внаслідок кількох вдалих українських атак окупанти 30 червня 2022 року були змушені втекти з острова, хоч і назвали це «кроком доброї волі». Завдяки поверненню контролю за островом присутність кораблів Чорноморського флоту РФ у північно-західній частині Чорного моря стала неможливою. Крім того, це дало змогу розблокувати українські морські порти від російської блокади для виконання «зернової угоди».

Підполковник Богдан ДРОНОВ **Випускник Ліцею імені Героїв** **Крут 2011 р.**

Указом Президента України від 03 травня 2022 року присвоєно звання Герой України з врученням ордена «Золота Зірка».

З 2015 року на різних посадах виконував бойові завдання у районі АТО та операції Об'єднаних сил під Попасною, на Світлодарській дузі, в Авдіївці, Новотошківці, Широкиному, Зайцевому, Світличному.

У грудні 2021 року був призначений на посаду командира окремого батальйону 57-ї окремої мотопіхотної бригади імені кошового отамана Костя Гордієнка. З перших днів російської агресії 2022 року його підрозділ утримував рубежі оборони проти переважаючих сил ворога на Луганщині. Богдану Дронову доводилося не тільки прораховувати дії ворога, організовувати надійну оборону та контратаки, але й навіть особисто брати участь у корегуванні роботи артилерії та бойових

сутичках. Його батальйон неодноразово успішно застосовував БПЛА для розвідки та корегування. Своєю мужністю, впевненістю, рішучістю та військовою хитрістю Богдан Дронов заслужив авторитет та повагу своїх бійців.

Стратегічні наступальні операції (вересень-грудень 2022 року)

Через активні наступальні дії Сил оборони України ворог втратив ініціативу та змушений був вживати радикальних заходів задля збереження свого становища і впливу на окупованих територіях. Зусилля військово-політичного керівництва України були спрямовані на забезпечення умов для звільнення тимчасово окупованих територій і продовження наступальної операції.

Харківська наступальна операція. Противник продовжив наступальні та штурмові дії в Донецькому операційному районі. Окремі підрозділи перекинув на Херсонський напрямок, де українські війська почали відволікальну операцію, імітуючи наступ. Це дало змогу Силам оборони України 5 вересня розпочати наступальну операцію в Харківській області. Заскочені зненацька ворожі підрозділи були розгромлені та дезорієнтовані. Лише в середині жовтня ворог закріпився на рубежі Сватове-Кремінна. Українці просунулися на відстань до 145 км та звільнили до 500 населених пунктів, серед них – міста Ізюм, Балаклія, Куп'янськ.

Натомість ворог почав проводити масовані обстріли українських міст балістичними ракетами та іранськими ударними БпЛА «Шахед». Через застосування цієї зброї їм вдалося пошкодити критичну інфраструктуру, зокрема генеруючі електростанції. Для України в листопаді 2022 – лютому 2023 року стали характерними часті повітряні тривоги та графіки відключення електроенергії.

Лейтанант Богдан КУШ
Випускник Ліцею імені Героїв Крут
2016 р.

У квітні 2022 року нагороджений орденом Богдана Хмельницького III ступеня.

Богдан Куш здобув офіцерські погони у Військовій академії (м. Одеса), проходив службу у 95-ій ОДШБр. Бійці цієї бригади прославилися багатьма переможними епізодами на війні проти російського агресора. Один із таких

боїв – на Ізюмському напрямку Харківщини, де ворог намагався за допомогою понтонної переправи форсувати річку Сіверський Донець. У напруженому бою десантники завдали ворогу величезних втрат живої сили, знищили велику кількість бойової техніки та зірвали наступальні плани агресора. У цьому бою Богдан Куш отримав важкі поранення, згодом проходив довгу реабілітацію, щоб повернутися до свого підрозділу.

Капітан Ігор ВОРОБЕЛЬ
Випускник Ліцею імені Героїв Крут
2018 р.

У червні 2022 року нагороджений орденом Богдана Хмельницького III ступеня.

Ігор Воробель у березні 2022 року достроково випустився з Національної академії сухопутних військ імені Петра Сагайдачного. Вже під час повномасштабної фази війни, в бойових умовах, він приступив до виконання

обов'язків командира батареї управління та артилерійської розвідки 4-ї окремої танкової бригади. Застосувати на практиці набуті знання у боях з терористами російської армії довелося Ігорові Вороблю на Харківщині. Саме через цю область московський агресор планував один зі своїх головних наступальних ударів. Завдяки своєчасному виявленню противника та вмілому корегуванню вогню артилерії підрозділ Ігоря Воробля лише за 3 дні знищили понад 80 одиниць ворожої техніки.

Херсонська наступальна операція. 3 29 серпня до 23 вересня українські війська вийшли на адміністративний кордон з Херсонською та Дніпропетровською областями й розпочали створювати плацдарм для просування. У листопаді підрозділи Сил оборони України остаточно звільнили правий берег Херсонщини. Рашисти ж, щоб хоч якось зберегти живу силу, відійшли на лівобережжя та підірвали всі мости. Завдяки успішному проведенню цієї операції Україна звільнила від загарбника Херсон і ще понад 200 населених пунктів.

Третя стратегічна оборонна операція (січень-червень 2023 року)

Успішні дії Сил оборони України змусили російське керівництво змінити підхід до ведення війни. В росії було проведено часткову мобілізацію, до бойових підрозділів почали масово і навіть примусово залучати кримінальних в'язнів. Були прийняті рішення про переведення економіки агресора на військові рейки. Задяки цьому ворогу вдалося збільшити чисельність своїх військ і посилити тиск на українські позиції у Східній операційній зоні.

На Сіверському та Слобожанському напрямках противник зберіг військову присутність у прикордонних районах, проводить активну диверсійну діяльність з метою недопущення перекидання наших військ на загрозливі напрямки, нарощує щільність міно-вибухових загороджень вздовж державного кордону в белгородській області.

Від постійного артилерійського вогню потерпає цивільне населення Чернігівської, Сумської, Харківської, Луганської, Донецької, Запорізької, Дніпропетровської, Херсонської та Миколаївської областей. Утім, російська федерація продовжує терористичні ракетні та авіаційні удари не тільки по військових, а й по цивільних об'єктах на всій території нашої держави.

Майор Денис ЯСЕНКО
Випускник Ліцею імені Героїв Крут
2016 р.

Указом Президента України від 2022 року нагороджений орденом Богдана Хмельницького III ступеня.

Денис Ясенко закінчив навчання в Національній академії сухопутних військ імені Петра Сагайдачного за профілем МПЗ. Отримавши лейтенанські погоони, він обрав службу в ушлявленій своїми бойовими подвигами 25-й Повітряно-

десантній Січеславській бригаді ДШВ. Денис Ясенко розпочав службу на посаді заступника командира батареї. Воїни 25-ї бригади з початком повномасштабної фази війни зупиняли ворога на небезпечних напрямках, знищували велику кількість бойової техніки та особового складу противника.

З початку служби воював у Станиці Луганській та Авдіївці, а з 2022 року виконував бойові завдання на Донеччині на Бахмутському напрямку та брав участь у Харківському контрнаступі.

Солдат Іван БАРАНИЧ
Випускник Ліцею імені Героїв Крут
2011 р.

У червні 2022 року нагороджений орденом «За мужність» III ступеня.

У серпні цього ж року нагороджений орденом «За мужність» II ступеня (помертвено).

Іван Баранич до 2021 року працював у пожежно-рятувальній службі, брав участь у рятувальних операціях у населених пунктах та гірській місцевості. Згодом підписав контракт у 80-ту ОДШБр, де проходив службу на посаді старшого стрільця. З

початком повномасштабної фази війни його бригада була залучена до виконання бойових завдань на найтяжчих напрямках ворожих атак. Підрозділ Івана Баранича стримував агресора на одному з найважливіших - Бахмутському напрямку.

Блокування портів і Стамбульська угода

До 24 лютого 2022 року Україна експортувала морем близько 95% своєї агропродукції, яка займала 40% у структурі експорту. Після блокади морських шляхів увесь цей колосальний обсяг (понад 20 млн тонн зерна) виявився замкненим на внутрішньому ринку. Це спричинило не тільки економічні проблеми для нашої держави, але й створило загрозу для продовольчого забезпечення приблизно 1,7 млрд. людей у світі.

Залізниця почала швидко розбудовувати логістику, порти Дунаю показували небачені досі обсяги перевалки. Проте компенсувати морський шлях виявилось неможливо.

Під тиском світової спільноти та за посередництва президента Туреччини Реджепа Ердогана 22 липня була підписана Стамбульська угода – домовленість про так звані «зернові коридори».

Вона передбачала інспекцію усіх суден, що залишають і заходять в 3 порти Одеської агломерації (порти «Одеса», «Південний» та «Чорноморськ») чотиристоронньою інспекційною групою на Босфорі у складі представників України, росії, ООН і Туреччини. Водночас питання крадіжки української агропродукції на тимчасово окупованих землях та її вивезення росією не обговорювалося.

Незважаючи на угоду, експорт стикався із проблемою постійного затягування процесів російською стороною. Проте вже невдовзі домовленості стали неактуальними після успішного знищення ще кількох військових кораблів Чорноморського флоту рф. Фактично, росія вже не мала фізичної можливості створювати блокаду.

Рекордна міграція українців

За даними ООН, станом на 15 листопада 2022 року за кордоном зареєстровано 7,68 млн біженців з України. Ця цифра включає як українців, які перебувають у росії та білорусі (2,87 млн осіб), у тому числі внаслідок примусового вивезення, так і громадян, зареєстрованих у країнах Європи.

Серед біженців до країн Європи основну масу складають жінки та діти. Більшість із них були високоосвіченими та знали іноземні мови. Вони стали для європейців основним джерелом інформації про нашу державу. І ця «народна дипломатія» відіграла надзвичайно позитивну роль, особливо у порівнянні з біженцями з країн Азії, які походили з іншої соціокультурної цивілізації. В окремих країнах (наприклад, у Польщі) поява українців покращила економічну ситуацію та не прогнозовано збільшила ВВП держави!

Щодо українських біженців ЄС дотримується політики відчинених дверей. З 7,68 млн статус тимчасового захисту в ЄС отримали 4,8 млн осіб. Вони отримують можливість влаштуватися на роботу, навчатися та проходити мовні курси, їх забезпечують певним рівнем соціального захисту та надають виплати. Це впливає на бажання вимушених емігрантів повернутися додому. За умов неправильної міграційної політики української влади це може вплинути на чисельність українців після перемоги.

Перемога на Євробаченні

Україна здобула перемогу на пісенному конкурсі Євробачення-2022. Хіп-хоп гурт Kalush Orchestra з піснею «Stefania» отримав 631 бал. Це рекорд Євробачення за голосами глядачів – 439 балів (93,8% від усіх можливих).

За правилами Євробачення країна-переможець повинна проводити наступний конкурс. Проте, з огляду на війну і неможливість створити безпечні умови, Україна погодилася на перенесення Євробачення-2023 до Великобританії.

Міжнародна популярність та вплив України

Українська боротьба, мужність наших воїнів та справедливість нашої війни за свободу і незалежність привернули до України увагу всього світу. Українською культурою почали цікавитися у різних країнах, до командування ЗСУ зверталися іноземці-добровольці, які бажали воювати проти агресора (для них було створено окремий військовий підрозділ – Інтернаціональний легіон територіальної оборони Збройних сил України).

Велике значення мали міжнародні відрядження Президента України Володимира Зеленського. Він, представляючи весь народ України, став для багатьох громадян цивілізованого світу уособленням нашої боротьби. У цей час Україна ставала суб'єктом світової політики.

Завдяки стійкості Сил оборони України світ зрозумів, що війну не вдасться замовчувати чи не помічати її. Держави висловлювали дипломатичну підтримку та надавали

гуманітарну, а головне – військову допомогу.

Вдалося досягнути успіху на шляху до міжнародних альянсів. Так, 23 червня 2022 року лідери 27 країн-членів ЄС ухвалили рішення про надання Україні статусу кандидата на членство в ЄС. 12 липня 2022 року на саміті НАТО у Вільнюсі підписано рамковий документ, який має назву «Спільна декларація про підтримку України». А 14 грудня 2023 року Європейська рада вирішила розпочати переговори про вступ України до ЄС.

2023

ДЕКОЛОНІЗАЦІЯ УКРАЇНИ

З 27 липня 2023 року набув чинності Закон України «Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімії». Він надав правової основи процесу, який активно триває в Україні вже не перший рік, особливо активізувався з початку повномасштабної фази війни та отримав назву деколонізації. Мова йде про символи, які були створені, як маркери російської імперської політики. Всі вони повинні бути усунуті з публічного простору рішеннями органів місцевого самоврядування, а зі знаків для товарів чи послуг, назв юридичних осіб – відповідними засновниками чи власниками.

До таких символів належать назви вулиць, населених пунктів, топонімів, пам'ятники чи пам'ятні знаки, державні символи російських держав (московського царства, царської росії, срср чи теперішньої рф), цитати, гасла тощо. Всі ці пушкіни-суворови-достоевські були штучно насадженими за російської чи радянської окупації для демонстрації вищості російської культури. І тепер Україна позбувається окупаційних імперських символів.

Знесення пам'ятника який мав би символізувати заснування Одеси саме російською імператрицею Катериною II. Його встановили в 2007 році, щоб відкинути майже 400 років попередньої історії.

Контрнаступ ЗСУ 2023 року

У 2023 рік Україна входила на хвилі стриманого оптимізму. Успішні операції зі звільнення Харківщини і Херсона давали такі підстави. Військово-політичне керівництво України вже почало не просто анонсувати «великий контрнаступ», але в подробицях розказувати, як саме будуть викидати окупаційні війська із захоплених територій, обіцяти «каву в Криму» тощо.

Наприкінці січня – на початку лютого 2022 року російська армія відновила спроби наступальних операцій. Але якщо біля Бахмуту і Соledару такі дії мали успіх, то на півдні Донеччини – біля містечка Вугледар – війська рф зазнали поразки. Українці під час оборони знищили декілька танкових колон противника та багато живої сили ворога із підрозділів морської піхоти Тихоокеанського флоту.

Натомість на Південному напрямку із початку 2023 року російські війська збудували потужні лінії оборонних укріплень на фронті та облаштували величезні мінні поля. Їх можна було здолати лише найновішою технологічною зброєю, яка надходила в Україну з великим запізнення.

Структура лінії оборони

Джерело: Planet Labs PBS

ВВС

Система оборони на Запорізькому напрямку та структура російських укріплень.

Протягом трьох місяців літнього контрнаступу ЗСУ вдалося звільнити 248,8 кв. км територій. Українські захисники ціною великих зусиль і втрат прорвали ворожу оборону, деокупували сім населених пунктів у Донецькій (Благодатне, Макарівка, Нескучне, Сторожове, Рівнопіль, Старомайорське, Урожайне) та п'ять – у Запорізькій області (Левадне, Лобкове, Новодарівка, П'ятихатки та Роботине). Але в цілому очікування суспільства від контрнаступу були невиправдано більшими. Тому він сприймається зі сторони цивільних як невдалий.

Плацдарм на Херсонщині

Восени українські військові змогли не лише вдало форсувати Дніпро, але й створити плацдарм на окупованому березі Херсонщини в районі села Кринки. Повідомлення про те, що українські бійці періодично перетинали Дніпро і облаштовували позиції на окупованому росіянами березі, з'являлись і раніше. Однак, це здебільшого мало вигляд короткострокових диверсійних чи розвідувальних операцій.

Українські військові змогли здійснити цю операцію без прикриття з повітря, без потужного річкового флоту, без переваги в техніці, без наведення понтонних переправ. На сьогоднішній день оборона Кринок фактично втратила своє значення через повне руйнування населеного пункту.

Зруйноване село Кринки на лівому березі Дніпра. Фото Костянтина і Влади Ліберових.

Викриття злочинів росії

Не меншим завданням, яке стоїть перед Україною, є розвінчування популярного міжнародного міфу про російську доброту і високу культуру. За час повномасштабної війни зафіксовано сотні воєнних злочинів та злочинів проти людяності. Злочини і дикість окупантів, починаючи від рядових солдатів і закінчуючи вищим керівництвом, є їхньою справжньою суттю. Найдикіші та найжорстокіші злочини російських окупантів знаходили схвалення та підтримку серед громадян росії. І до сьогодні росія регулярно цілеспрямовано здійснює терор проти мирного населення, вбиває і калічить не тільки дорослих, але й дітей.

Завдяки інформуванню про ці злочини та проведеним розслідуванням українськими правоохоронцями у співпраці з міжнародними колегами вдалося досягнути кількох принципових рішень. Вони самі по собі не будуть результативними, але в комплексі – ведуть до забезпечення відповідальності за злочини керівництвом росії та виконавцями злочинних наказів.

Так, у листопаді 2022 року Європейський парламент визнав росію державою-спонсором тероризму та державою, яка використовує тероризм як засіб. У березні 2023 року Міжнародний кримінальний суд в Гаазі видав ордери на арешт президента росії володимира путіна та уповноваженої при президенті рф з прав дитини марії львової-бєлової – за незаконне вивезення та усиновлення українських дітей, що вважається актом геноциду. Також Вселенський патріарх Варфоломій заявив, що російська православна церква розділяє відповідальність за війну в Україні, оскільки схвалює та освячує злочини. А Парламентська асамблея НАТО визнала злочини росії проти України геноцидом, а політично-ідеологічний режим у рф – рашизмом.

Термін «рашизм», який описує ідеологію та систему влади в росії, названий за аналогією з фашизмом і нацизмом. Зараз він запроваджується в офіційні

українські та міжнародні документи. Рашизм – синонім терміну «російський нацизм». Характерними його ознаками є віра в «особливу цивілізаційну місію» росіян, «старшість братнього народу» на фоні нетерпимості до елементів культури інших народів, «печерний націоналізм» та поєднання російського православ'я, псевдослов'янського язичництва із возвеличенням радянського атеїстичного минулого. Своєрідність рашизму проявляється у постійному возвеличенні свого гуманізму, а поряд з цим – обстрілах цивільних об'єктів, воєнних злочинах, вбивствах цивільних і військовополонених. При цьому вся російська пропагандистська машина для прикриття своєї сутності звинувачує українців у фашизмі. Рашизм як ідеологія та як явище повинен бути знищений, а його автори – засуджені.

Капітан Ярослав КІЛІЯН

Випусник Ліцею імені Героїв Крут 2017 р.

Указом Президента України від 07 квітня 2022 року був нагороджений орденом Богдана Хмельницького III ступеня.

Після Академії Сагайдачного Ярослав Кіліян розпочав службу у 128-ій окремій гірсько-штурмовій Закарпатській бригаді. Він виконував спочатку обов'язки командир взводу, а потім –

роти вогневої підтримки. Брав участь у боях у «гарячих точках» Донеччини, населених пунктах Нью-Йорк, Богданівка, Чермалик та Павлопіль.

З початку повномасштабної фази війни капітан Ярослав Кіліян воював на Запорізькому та Херсонському напрямках. Сьогодні він захищає Україну на посаді заступника командира 1-го гірсько-штурмового батальйону «Рись» 128 ОГШБр.

Старший лейтенант

Володимир ІМРЕ

Випусник Ліцею імені Героїв Крут 2016 р.

Указом Президента України від 2 травня 2022 року нагороджений орденом «За мужність» III ступеня.

Повномасштабну фазу війни Володимир Імре зустрів на військовій службі у складі 107-ої реактивної артилерійської бригади на посаді помічника начальника оперативного

відділення штабу бригади з огляду на штатне озброєння, виконував низку важливих завдань із ураження ворога на ключових напрямках. Це дозволило Силам оборони України спочатку зупинити наступ, а згодом – відвоювати окуповані території. Зараз на херсонському напрямку він виконує бойові завдання на посаді начальника аеророзвідки бригади.

Битви за Бахмут та Авдіївку

Для ворога пріоритетом залишилась повна окупація Донецчини та Луганщини. Реалізація цього плану розпочалася з наступу на Бахмут, що стартував ще в серпні 2022 року. Найдраматичніші події в районі міста відбувалися в січні-травні 2023 року. Спершу ЗСУ втратили Соледар, а потім і сам зруйнований Бахмут. росіянам вдалося захопити місто завдяки значній перевазі в живій силі та артилерії. Особливістю ворожих штурмів стало масове використання загонів «Шторм» із числа кримінальних злочинців, яким влада росії пообіцяла амністію за участь у війні проти українців. Не маючи вибору, вони йшли в атаку і поступово виснажували українську оборону.

У грудні 2023 року окупанти розпочали новий наступ широким фронтом на всій Донецчині. Ворог повністю захопив знищену Мар'їнку.

Бойова машина піхоти М2 «Бредлі», що перебуває на озброєнні однієї з механізованих бригад ЗСУ.

Від жовтня 2023 року російські окупанти почали активні наступальні дії в районі Авдіївки. На штурм Авдіївки ворог кинув 40 тис. своїх військових. Водночас Україна зіткнулася із призупиненням поставок артилерійських снарядів через внутрішньополітичну боротьбу у США. Перевага ворога лише у снарядах

становила 1:10. Велику роль у ворожому наступі відіграла авіація, яка майже безкарно бомбардувала українські позиції.

За підсумком обох битв – за Бахмут та Авдіївку – можна зараховувати їх до найбільш кровопролитних етапів російсько-української війни. Проте зараз рф не має сил для повного захоплення Донецчини та Луганщини і може тільки продовжувати повільний наступ ціною великих втрат у кожному селі та кожній лісопосадці.

Майор Олексій ЖДЄД

Випускник Ліцею імені Героїв Крут 2014 р.

У квітні 2022 року нагороджений орденом.

Богдана Хмельницького III ступеня.

У грудні 2023 року нагороджений орденом

Богдана Хмельницького II ступеня.

У березні 2022 року нагороджений орденом «За мужність» III ступеня.

У липні 2022 року нагороджений орденом «За мужність» II ступеня.

Указом Президента України від 20.10.2022 року №730/2022 нагороджений орденом «За мужність» I ступеня.

Олексій Ждєд закінчив Харківський національний університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба як найкращий курсант. Сьогодні він – пілот винищувача СУ-27 бригади тактичної авіації.

Перед оголошенням тривоги 24 лютого 2022 року в останні хвилини він встиг підняти свій літак у повітря. Саме тому ворожі обстріли аеродромів не завдали шкоди його бойовій машині. Протягом наступних місяців виконував складні та надзвичайно розиковані завдання на різних ділянках фронту: знищення ворожої техніки та особового складу, повітряні удари по штабах підрозділів ворога.

Полковник Сергій ХОМІК

Випускник Ліцею імені Героїв Крут 2003 р.

У травні 2022 року нагороджений орденом «За мужність» III ступеня.

У листопаді 2022 року нагороджений орденом «За мужність» II ступеня.

Указом Президента України від 23 грудня 2022 року нагороджений орденом «За мужність» I ступеня (помертньо).

Сергій Хомік закінчив Харківський національний університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба. Після випуску став льотчиком-штурманом вертолітної

ланки пошуково-рятувального забезпечення підрозділу транспортної авіації. Під час проходження служби брав участь в операціях з підтриманням миру та безпеки у складі місії ООН в Африці. Згодом став командиром ескадрилії 456-ї бригади транспортної авіації імені Дмитра Майбороди та здобув 1-й клас льотчика.

Після початку російської агресії екіпаж Сергія Хоміка виконував велику кількість завдань: тільки за час АТО і ООС він здійснив майже 800 бойових вильотів. З початком повномаштабної фази війни полковник Хомік на гелікоптері МІ-8 здійснив понад 250 бойових вильотів для транспортування вантажів та атак на живу силу, транспортні засоби та бойову техніку ворога. Не меншою заслугою Сергія Хоміка стала підготовка ним не одного десятка пілотів для роботи на наднізких висотах.

Підрив Каховської ГЕС

У ніч проти 6 червня 2023 року російські війська підірвали греблю Каховської гідроелектростанції. Внаслідок розливу води, яка ринула з греблі, в зоні лиха опинилося близько 16 тис. людей, було підтоплено близько 80 населених пунктів. Більша частина затоплень припала на окупований лівий берег, проте були покриті водою окремі низькі частини правого, зокрема в Херсоні. Реальну кількість жертв серед громадян України встановити зараз неможливо через окупацію. Плануючи техногенну катастрофу такого масштабу, загарбники

намагалися перешкодити можливому форсуванню Дніпра українськими військами та створенню укріпленого плацдарму на лівобережжі.

Крім того, руйнування греблі спричинило масштабну екологічну катастрофу: внаслідок різкої зміни рівня води загинуло багато живності та рослин, у тому числі – в природоохоронних парках, у воду потрапили тонни побутового сміття і хімічних речовин, втратилася система водного забезпечення цілої низки територій. На деякий час навіть виникла загроза зневоднення водосховища Запорізької АЕС.

Пізніші розслідування показали, що вибухівка була закладена в машинне відділення (зі сторони лівого берега). Внаслідок цього всю споруду та обладнання було зруйнувало, в тому числі машинне відділення – без можливості відновлення. Дії росіян підпадають під визначення воєнного злочину або навіть під визначення злочину проти людяності.

Викрадення українських дітей

Від початку вторгнення у 2022 році росіяни примусово переселили тисячі українських дітей на підконтрольні окупантам території, надали їм громадянство рф, примусово усиновили до російських сімей та створили перешкоди для возз'єднання з рідними і проживання на Батьківщині.

Ворог систематично викрадав українських дітей після того, як їхніх батьків заарештувала окупаційна влада, чиї батьки були вбиті під час вторгнення, або після розлучення з батьками в зоні бойових дій. Росіяни також викрадають дітей з українських державних установ (сиротинців) на окупованих територіях та через дитячі «літні табори» на території рф. Щодо цих дітей ворог проводить русифікацію, яка вважається геноцидом, адже вона має на меті стерти національну ідентичність. Їх залучають до вивчення військової справи та проводять ідеологічну обробку, щоб вони в майбутньому воювали проти України.

За два роки повномасштабних бойових дій 19,5 тис. українських дітей були депортовані або примусово переміщені. Саме тому в березні 2023 року Міжнародний кримінальний суд у Гаазі видав ордер на арешт путіна за «незаконну депортацію» українських дітей. Це означає, що путіна можуть заарештувати, якщо він поїде до будь-якої країни-члена Міжнародного кримінального суду. Відтоді російський диктатор намагається уникати закордонних візитів.

ОБСТРІЛ КУЛЬТУРНИХ ОБ'ЄКТІВ ЛЬВОВА

У новорічну ніч 2024 року ворожі «Шахеда» атакували музей генерал-хорунжого УПА Романа Шухевича та будівлю університету природокористування у Львові, де 100 років тому навчався лідер ОУН Степан Бандера. Ці атаки були в першу чергу символічними, націленими проти історичних постатей України та не мали військового значення. Вони засвідчили боязнь ворога українських борців.

Такий вигляд мав музей генерал-хорунжого УПА Романа Шухевича у Білгородці після обстрілу.

рф атакувала університет природокористування, в якому є музей Степана Бандери, у місті Дубляни на Львівщині.

Також у 2024 році ворог продовжує масовані обстріли України, намагаючись завдати якомога більшої шкоди критичній інфраструктурі. З початку року окупанти почали застосовувати північнокорейські ракети та гіперзвукову крилату ракету «Циркон 22». В той же час спроможності української протиповітряної оборони посилюються, збільшується відсоток збитих ударних безпілотників і ракет ворога.

На початку року, 8 лютого, Президент України звільнив головнокомандувача ЗСУ Валерія Залужного і призначив на його місце Олександра Сирського, який заявив, що українські війська перейшли до оборонних дій.

Нова українська зброя

З 2023 року українські війська постійно збільшували дальcobійність своїх засобів ураження. Так, дрони почали долати віддаль понад 1000 км та долітати до Москви. Неодноразові влучання зафіксовані на військових летовищах росії та її переробних заводах, які приносять росії прибуток від продажів нафтопродуктів.

Також у битві за Чорне море, попри відсутність власного флоту, Україна за допомогою атак морських безпілотників змусила російські кораблі втекти із Севастополя до Новоросійська. Але й там до ворожих суден дістають українські морські дрони.

Справжня війна розгорнулася в повітрі на малих відстанях. Масова закупівля, а згодом виробництво FPV-дронів допомагає українським військам відбивати атаки ворога зі застосуванням броньованої техніки. Дрони не тільки ліквідовують ворога під час атак, але й знищують його укріплення, ствольну і реактивну артилерію, ворожі системи ППО. Розвивається виробництво українських засобів РЕБ та РЕР. Цей процес вимагає від нас постійної праці та створення нових засобів для війни, щоб не доводилося втрачати власних воїнів, яких в Україні менше у порівнянні з ворогом.

Українська армія з 2014 року пройшла великий шлях оновлення та розвитку. А наші захисники виявилися найважливішим чинником безпеки та розвитку України. Незважаючи на перевагу ворога у живій силі та техніці, вони завдають агресору великих втрат і проводять вдалі оборонні та наступальні дії. Ми повинні пам'ятати і про ціну, яку сплатили воїни, щоб у нас була можливість вчитися і обирати улюблений фах.

Зі свого боку, українське суспільство проявляє недостатню готовність до змін, ніж їх вимагає воєнна обстановка. Постійні скандали, політичні протистояння та маніпуляції, багатомільйонні корупційні оборудки потрібно викорінювати, а всі виклики – долати задля згуртування, нашої перемоги та розбудови України!

Ліцей імені Героїв Крут

Ліцей імені Героїв Крут